SOSIALISMIN

teoria ja käytäntö

★ Neuvostokansan kehittyminen sosiaaliseen yhdenlaatuisuuteen

★ Huomattava merkkipaalu taistelussa rauhan ja sosialismin puolesta

★ Euroopan rauhan ja sosialismin etua vastaan

★ Tämä on totuus

★ Kiina maolaisuuden tiellä

29-30

10. vsk. — Ilmestyy torstaisin — Heinäkuun 28. pnä 1977 — Hinta 0,40 mk

UUTISTOIMISTO NOVOSTI HELSINKI

SOSIALISMIN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

N:o 29—30 (460)

Heinäkuun 28. pnä 1977

Tässä numerossa: Sivu

Helsinki 1977 Kirjapaino Kursiivi Oy

TEORIAN KYSYMYKSIÄ

M. RUTKEVITSH

SNTL:n Tiedeakatemian kirjeenvaihtajajäsen

Neuvostokansan kehittyminen sosiaaliseen yhdenlaatuisuuteen

Lokakuun suuri sosialistinen vallankumous alkoi toteuttaa käytännössä marxismi-leninismin ohjelmallista asettamusta luokattoman yhteiskunnan rakentamisesta. V. I. Lenin määritteli pian Lokakuun jälkeen tämän tavoitteen saavuttamisen perussuunnat seuraavasti: "On selvää, että luokkien hävittämiseksi täydellisesti ei ole ainoastaan kukistettava riistäjiä, tilanherroja ja kapitalisteja, ei ole ainoastaan lakkautettava heidän omistustaan, vaan on lakkautettava myöskin kaikkinainen tuotantovälineiden yksityisomistus, on hävitettävä ero niin kaupungin ja maaseudun välillä kuin myös ero ruumiillista työtä tekevien ja henkistä työtä tekevien ihmisten välillä. Tämä tehtävä vaatii paljon aikaa".[1]

Historiallisesti lyhyessä ajassa neuvostokansa on leniniläisen puolueen johdolla kulkenut huomattavan osan tästä "paljon aikaa" vaativasta tiestä. Riistäjäluokat on jo aikoja sitten hävitetty SNTL:sta. Talonpoikien pienyksityisomistus muutettiin Leniniläisen osuustoimintasuunnitelman mukaisesti tuotantovälineiden kollektiiviseksi omistukseksi. Tuotantovälineiden sosialistisen yhteiskunnallisen

---

[1] V. I. Lenin, Teokset, 29. osa, ss. 398—399.

omistuksen kahden muodon ja samalla myös yhteiskunnan kahden perusluokan – työväenluokan ja kolhoositalonpojiston – väliset erot supistuvat johdonmukaisesti. Neuvostoyhteiskunta on kypsän sosialismin vaiheessa tietyssä suhteessa jo sosiaalisesti yhdenlaatuinen, sillä se koostuu vain työtätekevistä, joiden työ perustuu yhteiskunnalliseen omistukseen. Mutta tämä yhdenlaatuisuus ei ole suinkaan täydellinen koska luokkien, sosiaalisten ryhmien ja kerrosten erot säilyvät, jopa eräät oleellisetkin erot. NKP:n 25. edustajakokous totesi yhdeksännen viisivuotiskauden eräänä tärkeimpänä tuloksena, että "Neuvostoyhteiskunnan sosiaalinen kokoonpano parantui. Henkisen ja ruumiillisen työn, kaupungin ja maaseudun välisten oleellisten erojen asteittainen poistaminen jatkui".

Edustajakokous hyväksyi yhteiskunnallisten suhteiden parantamisen ohjelman ja sosiaalitaloudellisen kehitysohjelman vuosiksi 1976–1980. Neuvostokansa on muotoutunut uudeksi historialliseksi ihmisyhteisöksi, jonka perustana on työväenluokan, kolhoositalonpojiston ja sivistyneistön murtumaton liitto, jossa työväenluokalle kuuluu johtava osuus, maan kaikkien kansakuntien ja kansojen liitto. Neuvostoyhteiskunnan kehittymiseen täydelliseen sosiaaliseen yhdenlaatuisuuteen liittyy erottamattomasti kansojen ystävyyden edelleen lujittaminen. Ratkaiseva merkitys on edelleen kuitenkin luokka- ja sosiaalisella rakenteella, joka liittyy kiinteästi yhteiskunnalliseen työnjakoon ja ammatilliseen rakenteeseen. Neuvostokansan luokka- ja sosiaalisen rakenteen parantaminen kehittyy luokkien täydellisen "hävittämisen" suuntaan, toisin sanoen luokkien välisten erojen, sosiaalisten ryhmien välisten erojen poistamisen suuntaan.

1

Neuvostoyhteiskunnan sosiaaliseen yhdenlaatuisuuteen johtavien kehitysteiden tutkimuksen metodologisena perustana oli ja on edelleen marxilais-leniniläinen luokkateoria ja sen luova käyttö kehittyneen sosialismin oloissa. Luokkien täydellisimmässä ja laajimmassa määritelmässä, jonka Lenin esitti artikkelissa "Suuri aloite", hän osoitti, että "Luokiksi nimitetään suuria ihmisryhmiä, jotka eroavat toisistaan sen mukaan, mikä on niiden paikka historiallisesti määräytyneessä yhteiskunnallisen tuotannon järjestelmässä, mikä on niiden suhde tuotantovälineisiin, minkälainen on niiden osuus työn yhteiskunnallisessa organisaatiossa, ja siis millä keinoin ja missä määrin ne saavat sen osan yhteiskunnallisesta rikkaudesta, joka on niiden käytettävissä".[2] Vastaavasti myös työväenluokan ja kolhoositalonpojiston välisten sosiaalisten erojen poistamista tulee nykyajan neuvostoyhteiskunnassa tarkastella ennen kaikkea erojen poistamisena tuotantosuhteiden alalla ja vasta sitten niihin liittyvien elämäntapa-, kulttuuri- ja sosiaalipsykologisten erojen alalla.

---

[2] V. I. Lenin, Teokset, 29. osa, s. 398.

Sosiaalisen yhdenlaatuisuuden kehitysprosessi on nykyään saamassa joukon tärkeitä erikoispiirteitä. Ensimmäinen erikoispiirre on se, että luokkien ja sosiaalisten ryhmien lähentyminen kietoutuu yhä tiiviimmin niiden sisäisten erojen poistamiseen eli niihin kuuluvien kerrosten ja ryhmien välisten erojen poistamiseen. Toisin sanoen, sosiaalisen yhdenlaatuisuuden voimistumistendenssi lävistää sekä luokkien väliset että luokkien sisäiset suhteet eli koko luokka- ja sosiaalisten suhteiden järjestelmän.

Työväenluokan sosiaalinen erilaatuisuus käy kehittyneen sosialismin oloissa ilmi kahdessa perussuhteessa. Ensinnäkin, yhteiskunnallisen tuotannon pääaloilla työskentelevien ja ennen kaikkea työväenluokan teollisen ydinjoukon ja maataloudessa työskentelevien välisiä eroja ei ole vielä hävitetty kokonaan. Toiseksi, työväenluokan ammattikerrosten välisiä eroja ei ole poistettu. Näiden kerrosten olemassaolo määräytyy työn sosiaalitaloudellisesta erilaatuisuudesta ja ilmenee jaon alalla.

Tietynlainen erilaisuus on ominaista myös kolhoositalonpojistolle, jonka sisällä ammattitaidottomien työntekijäin osuus on suurempi, kuin työväenluokan sisällä ja suurempi, kuin henkisen työn tekijäin — sivistyneistön sisällä. Tässä tapauksessa on toiseksi kysymys sosiaalisesta erilaatuisuudesta, joka liittyy yksinkertaisen ja monimutkaisen työn, toimeenpanevan ja organisatorisen henkisen työn, keskitason ja korkeimman tason henkisen työn välisiin eroihin.

Neuvostoyhteiskunnan keskipisteessä on kiistatta työväenluokka — kaikkien sosiaalisten uudistusten, sosialismin ja kommunismin rakennustyön johtava voima. Työväenluokan, kolhoositalonpojiston ja sivistyneistön läheneminen liittyy erottamattomasti työväenluokan lujittumiseen, sen sisäisten sosiaalisten erojen poistamiseen.

Täydellisen sosiaalisen yhdenlaatuisuuden vakiintumisen toinen tärkeä erikoispiirre on se, että luokkien ja niiden sisäisten sosiaalisten ryhmien ja kerrosten läheneminen saavutetaan työtätekevien ammattitaidon ja sivistystason, aineellisen ja sivistyksellisen elintason yleisen kohottamisen kautta. Työväenluokan sosiaalisen yhdenlaatuisuuden lisääminen ei siten tapahdu työväenluokkaan kuuluvien kerrosten ja ryhmien olemassa olevan ammatillisen, koulutuksellisen ja sivistyksellisen tason "keskimääräistämisen" teitä, vaan näiden tekijäin jatkuvan kasvun tietä jokaisessa niistä.

Viimeisten vuosikymmenien aikana työväenluokan kehitys SNTL:ssa on tapahtunut nopean määrällisen kasvun oloissa. Kasvun nopeutta osoittaa se, että työläisten ja heidän perheittensä osuus maan väestöstä oli vuonna 1939 yksi kolmasosa, 1959 — noin puolet ja nykyään — 60 %. Tämä kasvu on edistänyt työväenluokan johtavan osuuden kasvua elämän kaikilla aloilla ja kiihdyttänyt neuvostoyhteiskunnan kulttuuriteknisen tason kasvua yleensä. Mutta toisaalta työväenluokan rivien nopea kasvu ei ole voinut olla vaikuttamatta tietyllä tavalla työväenluokan laadulliseen

kasvuprosessiin. Työväenluokan kasvun peruslähteenä oli vuosikymmenien kuluessa kolhoositalonpojisto, joka oli huomattavasti jäljessä työväenluokasta yleisessä koulutuksessa, kulttuurissa ja ammattikoulutuksessa. Viime vuosina tämän tekijän merkitys on vähitellen heikentynyt, koska elämään astuvan kolhoosi- ja työläisnuorison, maaseutu- ja kaupunkilaisnuorison koulutus- ja kulttuuritasossa on tapahtunut huomattavaa lähenemistä sekä siksi, että työväenluokka saa nykyään yhä suuremmassa määrin uusia voimia työläisperheistä lähtöisin olevasta nuorisosta ja yleensä kaupunkilaisväestöstä. Yhdeksännellä viisivuotiskaudella Tsheljabinskissa, Ufassa ja Moskovan alueella tehtyjen sosiologisten tutkimusten tuottamien tietojen mukaan noin 55—60 % työväenluokan nuoresta sukupolvesta tulee työläisperheistä.

Kolhoositalonpojiston sisäisten sosiaalisten kerrosten läheneminen saavutetaan samoin kulttuurin ja koulutustason yleisen kohottamisen, työn teknillisen varustuksen kasvun sekä kolhoosien konemiesten osuuden kasvun tuloksena. Henkisen työn tekijöiden kohdalla sama prosessi ilmenee ensinnäkin eri kategorioiden keskinäissuhteen muuttumisena. Vuonna 1960 spesialistien ja toimihenkilöiden (ei-spesialistien) määrä oli yhtä suuri, mutta v. 1975 diplomin saaneita spesialisteja oli noin kaksi kolmasosaa henkisen työn tekijöiden määrästä. Toiseksi, "käytännönihmisten" kerros eli niiden henkilöiden määrä jotka hoitavat spesialistien tehtäviä, mutta eivät ole opiskelleet korkeakoulussa tai keskiasteen teknisessä erikoisoppilaitoksessa, supistuu asteittain.

Sosiaalisten erojen poistamisen kolmas erikoispiirre kehittyneen sosialismin vaiheessa on se, että eri sosiaalisten ryhmien tunnusmerkit omaavien rajakerrosten kasvu nopeutuu kehittyvän tieteellis-teknisen kumouksen perustalla. Seuratkaamme kypsän sosialismin vaiheen sosiaalisen yhdenlaatuisuuden kehittymisen erikoispiirteiden kulkua suunnilla, jotka vastaavat Leninin osoittamien luokkaerojen tunnusmerkkejä.

Jäljellä olevien erojen poistaminen tuotantovälineiden suhteen ilmenee nykyvaiheessa koko kansan sekä kolhoosi- ja ryhmäomistuksen lähentymisen jatkumisena tuotannon yhteiskunnallistamistason kasvun perustalla. NKP:n 25. edustajakokous kiinnitti erityistä huomiota maataloustuotannon erikoistumiseen ja yhteistoimintaan, maatalousteolliseen integraatioon, kolhoosien ja valtionlaitosten sekä kolhoosien keskinäisten taloudellisten suhteiden laajentamiseen. Nykyään maassamme on jo noin seitsemän tuhatta kolhoosien, kolhoosien ja valtiontilojen ym. laitosten taloudellista yhtymää.

Tämän prosessin sosiaalinen merkitys on siinä, että niiden työntekijöiden rajakerros, joiden työ perustuu kahden omistusmuodon omalaatuiseen soveltamiseen laajenee. Näin kolhoosilaisten valtaosa lähenee valtiontilojen työläisiä, jotka ovat sekä työ- että elinolojensa puolesta työväenluokan heitä lähimpänä oleva ryhmä. Työväenluokan

maatalous- ja teollisuustyöläisten läheneminen liittyy erottamattomasti kolhoositalonpojiston lähentymiseen valtiontilojen työläisten kanssa. Sekä kolhoosissa että valtiontilalla päähenkilöksi on kohonnut konemies peltotöissä ja konelypsäjä, valvoja — karjataloudessa. Huhtikuun 1. pnä 1976 konemiehiä oli kolhooseissa 2 181 000 ja valtiontiloilla — 1 850 000. Nämä luvut kasvavat nopeasti.

Sosiaalisen tasavertaisuuden voimistuminen tuotantovälineiden suhteen kehittyy myös koko kansan omistuksen perustalla. Kasvava taloudellinen ja sosiaalinen merkitys kuuluu tässä tapauksessa tuotannollisille ja tieteellis-tuotannollisille yhtymille. Niiden kehittäminen nopeuttaa työn tuottavuuden kasvua yhtymään kuuluvien laitosten erikoistumisen, yhteistoiminnan sekä tieteen ja tuotannon yhteyksien lujittamisen pohjalla. Yhtymien kasvu edistää työväenluokan lujittumista, pienten tuotantolaitosten (joissa työn organisaatio ja teknillinen varustus ovat tavallisesti alemmalla asteella) työläisten ja suurten tuotantolaitosten työläisten lähenemistä.

Samanaikaisesti tuotanto keskittyy palveluelinkeinon alalla. Kaupan, ravitsemus ja muiden palvelulaitosten alalla työskentelevien perustyökollektiivien keskimääräinen työntekijämäärä ei ole toistaiseksi suuri: v. 1975 se oli 6,9 henkeä. Tällainen pirstoutuneisuus vaikuttaa oleellisesti työn organisaatioon. Palvelualan vastaanottopisteiden ja verstaiden sekä kioskien, myymälöiden ja ruokaloiden lisääminen on välttämättömyys, koska ne palvelevat väestöä. Mutta palveluverkoston, kaupan ja ravitsemustoimen tulevaisuus liittyy kemiallisten pesuloiden, sauna- ja pesulakombinaattien, ostos- ja ruokailukeskusten, siis suurlaitosten perustamiseen. Niiden yhteydessä tulevat toimimaan aikaisemmin mainitut vastaanottopisteet, ruokalat jne. Yhteiskunnallistetun työn kasvun sosiaalinen merkitys palveluelinkeinon alalla on työkollektiivien suurentamisessa, työn luonteen ja organisaation muuttamisessa. Palveluelinkeinon alalla työskentelevä työväenluokan suuri ryhmä lähenee sosiaalisesti teollisuustyöläisiä ja samanaikaisesti myös palveluelinkeinon toimihenkilöitä ja spesialisteja.

Tieteellis-teknisen kumouksen kehitys, talouden kaikkien alojen varustaminen uudella tekniikalla johtaa syvällisiin muutoksiin työn luonteessa ja sisällössä edistäen tällä tavoin luokkien ja sosiaalisten ryhmien sekä kerrosten roolien lähentymistä organisaatiossa.

Tieteellis-tekninen kumous määrää myös työn intellektualistamisen välttämättömyyden tuotannon alalla. Tämä käy ilmi toisaalta henkisen työntekijöiden suhteellisen ja absoluuttisen määrän kasvuna yhteiskunnassa yleensä, muun muassa tuotannon alalla ja toisaalta — ruumiillisen työn intellektualistamisena. Varsinaisten tuottajien työn luonne muuttuu. Uusi tekniikka vaatii yhä enemmän yleis- ja erikoistietoja. Eniten ruumiillinen työ täydentyy intellektuaalisilla tehtävillä laitoksissa ja aloilla, joilla teknisen edistyksen kehitysvauhti on suuri.

Neuvostotyöväenluokkaan liittyy yhä uusia monimutkaista tekniikkaa hoitavien ammattityöntekijöiden ryhmiä, joiden työ on joko perusosaltaan ruumiillista työtä, joka samalla vaatii älyllisiä ponnisteluja, tai muuttuu perusosaltaan henkiseksi työksi, koska monimutkaisten koneistojen valvominen sekä nykyajan koneiden asentaminen, kunnostaminen ja korjaaminen vaatii ennen kaikkea teknillisiä ja tieteellisiä tietoja, jotka ovat tänään käytännön tottumusten välttämätön perusta.

Tästä syystä mielestämme työväenluokan määritteleminen sosialismin aikana ruumiillisen työn tekijöiden kokonaisuudeksi koko kansan talouden täytyy tunnustaa määritelmäksi, joka ei enää vastaa objektiivista tilannetta. Kansalaisoikeudet saanut käsite "perusosiltaan ruumiillinen työ" heijastaa mielestämme tarkemmin työläisten tuotantovälineisiin kohdistaman vaikutuksen aineellista ja välitöntä luonnetta. Mutta tämäkään määritelmä ei ota täydellisesti huomioon muutoksia työväenluokan kasvavan osan työn luonteessa ja sisällössä, kun automaattikoneiden valvonnan ja koneistojen ohjaamisen tehtävät muuttuvat eräissä työläisammateissa perustehtäviksi. Ruumiillinen ja henkinen työ ovat lähentyneet niissä niin pitkälle, että tässä tapauksessa voidaan jo puhua niiden elimellisestä sulautumisesta. Kyseinen työväenluokan rajakerros, joka sosiologisessa kirjallisuudessa sai jo 60-luvulla intelligenttityöläisten kerroksen nimen, osoittaa nopeaa kasvutendenssiä erityisesti nykyaikaisilla, teknillisesti hyvin varustetuilla teollisuuden aloilla. Työn luonne ja sisältö huomioiden intelligenttityöläisten kerros arvioitiin valinnallisten sosiologisten tutkimusten perusteella v. 1975 noin 1,7 miljoonaksi työläiseksi, mikä on 2,5 % SNTL:n työväenluokan kokonaismäärästä.

Tekniikan edistys edellyttää sen hallitsemiseen yhä enemmän tieteellisiä ja teknillisiä tietoja. Niiden osuus eri ammattiryhmissä on erilainen. Vuonna 1970 keskiasteen erikoiskoulutuksen, epätäydellisen korkeakoulutuksen ja korkeakoulutuksen saaneiden henkilöiden määrä oli ahjomiesten ja terästyöläisten keskuudessa 9,8 %, asentajien — 16,5 %, öljy- ja kaasutuotannon valvojien — 8,4 %, kemian teollisuuden koneistonhoitajien — 9,7 %. "Mitä lähemmäksi kommunismia me lähestymme, sitä elimellisempi tulee olemaan ruumiillisen ja henkisen työn välinen yhteys. Jo nykyään työläinen ohjailee usein sellaisia suuria ja monimutkaisia koneistokomplekseja, mihin ennemmin ei olisi pystynyt jokainen insinööri" — L. I. Brezhnev on korostanut.

Tärkeä sosiaalinen merkitys on vähäisesti ammattitaitoisen, käsityön ja erityisesti raskaan ruumiillisen työn hävittämisprosessin nopeuttamisella. Työläisten ammattitaitoisten kerrosten suhde SNTL:n teollisuudessa kymmenen vuoden aikana (1962—1972) on muuttunut seuraavasti: alhaisimman palkkausluokan työläisten osuus supistui 37,7 prosentista 28,1 prosenttiin, keskitason palkkausluokkien työläisten — lisääntyi 48,8 prosentista

50,9 prosenttiin ja korkeimpien palkkausluokkien työläisten — 13,5 prosentista 21 prosenttiin.

NKP:n 25. edustajakokouksen asettamien tehtävien mukaisesti tätä tärkeätä sosiaalis-taloudellista ongelmaa tullaan ratkaisemaan ensinnäkin työn koneistamisvauhtia nopeuttamalla, mikä seikka vaatii konepajateollisuuden nopeampaa kehittämistä; toiseksi, vähentämällä ammattitaidottoman työn tarvetta työn ja tuotannon paremman organisaation avulla. Etummainen kokemus — ryhmäurakkamenetelmä rakennusalalla, yhä täydellisemmän itsekannattavuuden käyttöönotto tuotantolaitoksissa, itsekannattavuusperiaatteella toimivat työprikaatit ja -ryhmät maataloudessa jne. — osoittaa, että tällä alalla on olemassa suuria käyttämättömiä reservejä.

Tärkeä sosiaalinen merkitys on muutoksilla jaon alalla.

Siirtyminen rahalliseen takuupalkkajärjestelmään ja sosiaaliturvaan kolhooseissa oli ratkaiseva tekijä kolhoosilaisten ja valtiontilojen työläisten lähenemisessä palkkauksen muodoissa. Asteittain ovat häviämässä myös tuloerot. Sotaa edeltäneeseen vuoteen 1940 verrattuna työläisten ja toimihenkilöiden reaalitulot jokaista työssä käyvää kohti olivat v. 1975 kasvaneet 3,5-kertaisesti, kun samanaikaisesti kolhoosilaisten reaalitulot — olivat kasvaneet 5,8-kertaisesti.

Työläisten ja kolhoosilaisten ammattitaidon kasvaessa heidän työpalkkansa lähenee spesialistien palkkaa. Tuotannollis-teknisen sivistyneistön tulotaso oli ennen Suurta Isänmaallista sotaa runsaat kaksi kertaa korkeampi kuin työläisten tulotaso, mutta nykyään se on vain 1/4 suurempi. Täytyy todeta, että eräissä tapauksissa teknikon (insinöörin) ja ammattityöläisten palkan läheneminen tai jopa työläisen suurempi palkka vaikuttaa kielteisesti: teknikon tai insinöörin diplomin ilman työnteon keskeyttämistä saaneet työläiset eivät joskus suostu siirtymään insinööriteknisen henkilökunnan virkaan aineellisen toimeentulon syistä.

Kansalaisten reaalitulojen erot supistuvat huomattavasti yhteiskunnallisten kulutusvarantojen nopean kehityksen myötä. Näiden varantojen avulla turvataan perusosin koulutuksen ja terveydenhoidon sekä huomattavalta osin myös asuinrakennustoiminnan ja kulttuuritoiminnan kulut, annetaan apua, erityisesti monilapsisille perheille lasten päivähoidon järjestämisessä jne. Kun reaalitulot asukasta kohti olivat vuonna 1975 5-kertaiset vuoteen 1940 verrattuna, niin yhteiskunnallisista kulutusvarannoista tapahtuvat maksut ja etuisuudet olivat 14,9-kertaiset.

SNTL:n kansantalouden kehityksen pääsuuntien mukaisesti vuosiksi 1976—1980 tulevat yhteiskunnalliset kulutusvarannot kymmenennellä viisivuotiskaudella kehittymään työpalkkoja nopeammin. Työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkan kasvaessa 16—18 prosenttia yhteiskunnallisista kulutusvarannoista tapahtuvat maksut ja etuisuudet kasvavat 28—30 %.

2

Luokkien ja sosiaalisten ryhmien kasvava läheneminen kehittyneen sosialismin oloissa nopeutuu huomattavasti sosiaalisten muutoksien osuuden kasvaessa eli sosiaalisista ryhmistä toisiin ryhmiin siirtymisten lisääntyessä. Mitä lähempänä sosiaaliset ryhmät ovat toisiaan sosiaalitaloudelliselta asemaltaan ja elämäntavaltaan sitä helpompia tällaiset siirtymiset ovat, ja mitä yleisimmiksi ne tulevat, sitä suurempi on niiden osuus sosiaalisten rajojen vähenemisessä. Suurin merkitys on nuoren sukupolven sosiaalisilla siirtymisillä, joille kypsässä sosialistisessa yhteiskunnassa on avattu kaikki tiet.

Yleisen peruskoulutuksen toteuttaminen auttaa työläis- ja kolhoosinuorison pääsyä korkeakouluihin, edistää pääsymahdollisuuksien tasaantumista ja tätä tietä erilaisissa kulttuurioloissa kasvaneiden nuorien siirtymistä sivistyneistöön. Opiskelijakunnan muodostamisen sosiaalisen merkityksen selvittämiseksi maamme eräillä alueilla (Moskova ja Moskovan alue, Ural, Siperia, Itämeren tasavallat, Pohjois-Kaukasia, Ukraina) suoritettiin vuonna 1975 yhtenäisen ohjelman mukaan konkreettis-sosiologinen tutkimus keskikoulusta valmistuneiden ja korkeakouluun pyrkineiden tulevaisuudensuunnitelmista. Koska tällaisia tutkimuksia oli suoritettu jo aikaisemmin maan muilla alueilla, kävi mahdolliseksi tehdä vertailuja. Ne osoittivat, että työläisten, kolhoosilaisten ja heidän lastensa osuus opiskelijakunnan täydentymisessä lisääntyi oleellisesti viimeisen vuosikymmenen aikana. Mutta tänäänkin erilaisten sosiaalisten kerrosten osuus korkeakoulutuksen saaneiden spesialistien keskuudessa poikkeaa heidän osuudestaan maan vastaavien alueiden väestössä. Korkeakouluihin hyväksymisen nykyiset säännöt eli erilliset karsinnat tuotannossa työskenteleville ja koulunsa päättäneille, valmistavien kurssien järjestäminen työläis- ja maaseutunuorisolle sekä Neuvostoarmeijasta kotiutuneille sotilaille, etusija maaseutunourisolle tietyissä ammateissa jne. — ovat merkittäviä korkeakouluihin pääsemisen mahdollisuuksien tasaantumisessa.

On kuitenkin huomattava vielä eräitä tärkeitä tekijöitä, jotka vaikuttavat päinvastaiseen suuntaan. Niihin kuuluvat oleelliset erot kaupungissa ja maaseudulla saadun koulutuksen tasossa sekä suuntautuminen sivistyneistön perheissä etupäässä korkeaa ammattitaitoa vaativaan henkiseen työhön.

Sosiaalisten siirtymisten rinnalla on todettava vielä eräs sosiaalisten erojen poistamista edistävä tekijä, joka liittyy samoin sosiaalisen rakenteen uusiintumiseen sukupolvien vaihtumisen kautta. Se on sosiaalisesti erilaatuisten (heterogeenisten) perheiden osuuden nopea kasvu. Vuonna 1970 väestönlaskennan mukaan SNTL:n 58,7 miljoonasta perheestä heterogeenisia oli 17,4 miljoonaa eli 29,6 %. Tosiasiassa tämä luku on suurempi, koska väestönlaskennassa kaikki henkisen työn tekijät rekisteröidään "toimihenkilöiksi" huomioimatta oleellisia sisäisiä eroja, ja näin sosiaalisten

kerrosten olemassaolo luokkien sisällä ja sosiaalisten ryhmien olemassaolo yleensä ei heijastu mitenkään. Näin ollen täytyy tunnustaa, että heterogeeninen perhe tulee SNTL:ssä yhä yleisemmäksi.

3

Neuvostokansan kehittymiseen sosiaaliseen yhdenlaatuisuuteen kuuluu eräänä tärkeänä seikkana tasavaltojen ja kansakuntien läheneminen sosiaaliselta rakenteeltaan. Vallankumousta edeltävän Venäjän useat kansalliset syrjäseudut olivat tunnetusti syvällisen historiallisen takapajuisuuden tilassa. Niille SNTL:n kansoille, jotka eivät olleet kehittyneet kapitalistisen vaiheen kautta, sosialismin rakentaminen tarkoitti sosiaalisen rakenteen sellaista uudistamista, jonka tuloksena työväenluokka ja sivistyneistö syntyivät sosialistisen yhteiskunnan työväenluokkana ja sivistyneistönä, kun samalla kolhoositalonpojisto muotoutui perusosin feodaalisen yhteiskunnan talonpojiston uudistamisen tuloksena.

Yhteiskunnallisten suhteiden nopeutunut uudistuminen maan syrjäseuduilla olisi ollut mahdotonta ilman talouden ja kulttuurin nopeata kehittämistä. Kehittyneen sosialismin rakentaminen SNTL:ssa tarkoitti sitä, että kaikissa liitto- ja autonomisissa tasavalloissa sekä niihin kuuluvissa kansallisissa piirikunnissa ja autonomisilla alueilla muodostui ja vakiintui samantyyppinen sosiaalinen rakenne. Tämä seikka on samalla tavalla ominainen kaikille kansakunnille, kansoille ja etnisille ryhmille. Mutta samantyyppisyys edellyttää myös eroja. Jotkut näistä eroista johtuvat luonnon ja maantieteellisistä oloista sekä tuotantovoimien sijoittumisesta, toiset — historiallisten tekijöiden vaikutuksen epätäydellisestä eliminoimisesta. Samoin on huomioitava luokka- ja sosiaalisen rakenteen ja väestönkasvuprosessien yhteys. Väestön luonnollisen kasvun vauhti maan eri alueilla on erilainen — hyvin vaatimattomasta Itämeren tasavalloissa ja suurimmassa osassa VSFNT:n alueita suhteellisen korkeaan Keski-Aasian tasavalloissa. Väestön muutto ei tasoita tilannetta, koska Keski-Aasian tasavaltojen paikallisten kansojen maaseutuväestö muuttaa hyvin pienissä määrin pois omista tasavalloistaan.

On otettava huomioon se, että eri kansakunnat saman tasavallan samoissa oloissa ovat eri tavalla edustettuina eri luokissa ja sosiaalisissa ryhmissä. Tasavallassa yhdessä elävien kansojen sosiaalisen rakenteen lähenemistä voidaan havainnollistaa ottamalla esimerkiksi Tadzhikistanin, joka ennen vallankumousta oli Venäjän takapajuisimpia syrjäseutuja. Tässä tasavallassa on varsinaisten kansakuntien (tadzhikien ja uzbekkien) lisäksi huomattava määrä venäläisiä. Vuonna 1970 tadzhikkien osuus oli 56,2 % väestöstä (53,1 % — v. 1959), uzbekkien — 23 % (23 %), venäläisten — 11,9 % (13,3 %), muiden kansallisuuksien — 8,9 % (10,6 %). Viime aikoina tasavallan teollisuus on kehittynyt nopeasti. Siitä seuraa varsinaisten kansojen työläiskaaderiston nopea

kasvu. Poistetaan eri kansallisuuksien työläisten väliset erot koulutuksessa ja ammattitaidossa, erityisesti nuorten kohdalla. Mutta läheneminen yleisessä koulutustasossa tapahtuu hiukan nopeammin, kuin ammattikoulutuksessa. Vuoden 1970 väestölaskennan mukaan Tadzhikistanin kaupunkien työssäkäyvästä väestöstä peruskoulutuksen (vajaan tai täydellisen) ja korkeakoulutuksen olivat saaneet: tadzhikeista — 639 henkeä tuhannesta, uzbekeista — 580, venäläisistä — 751 henkeä tuhannesta. Kyseiset erot ovat luonteenomaisia ennen kaikkea vanhemmille ikäluokille. Nuorison yleissivistävän koulutuksen taso on käytännöllisesti katsoen kaikkialla samanlainen. Ammattikoulutusverkoston kehittyminen Tadzhikistanissa (samoin kuin muissakin Keski-Aasian tasavalloissa) on toistaiseksi jäänyt jälkeen SNTL:n muista tasavalloista. Korkean syntyvyyden oloissa erityisesti maaseudulla huomattava osa tasavallan työvoimavaroista ei saa ammattikoulutusta ja kehittyvä teollisuus kärsii huomattavaa puutetta ammattitaitoisista työläisistä. Tämän tarpeen huomattava osa tyydytetään väestön siirtymisellä maan muilta alueilta, joilla ei ole työvoimavarojen ylijäämää, vaan puutetta. Tämä tilanne vaatii vastaavia toimenpiteitä ammattikoulutuksen alalla.

4

Sosiaalisen alan pitkän tähtäimen prognosointi ja suunnittelu ja muun muassa muutokset yhteiskunnan sosiaalisessa rakenteessa vaativat näiden ongelmien tieteellisen tutkimuksen voimistamista ja ennen kaikkea ongelmien metodologisen luonteen tutkimuksen voimistamista.

Lokakuussa 1976 Moskovassa pidetty yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutosten tutkimiselle omistettu 3. Yleisneuvostoliittolainen tieteellinen konferenssi osoitti, että maan useilal alueilla suoritetaan melko laajoja konkreettissosiologisia tutkimuksia. Konferenssi osoitti havainnollisesti tieteellisen kaaderiston kasvun sekä sosiaaliten prosessien marxilaisleniniläisen metodologian menestyksellisen omaksumisen tämän kaaderiston keskuudessa. Samanaikaisesti tämän alan tutkimuksia haittaavat tunnetulla tavalla kaksi äärimmäisyyttä.

Toisaalta joskus aliarvioidaan niiden uusien ilmiöiden merkitystä, jotka ovat ominaisia sosialismin nykyiselle kehitysvaiheelle ja jotka ovat osoituksena sosiaalisten ryhmien pitkälle edenneesät lähestymisprosessista. Joskus ei haluta tai ei osata huomata edellä mainittuja prosesseja, kuten rajakerrosten kasvua, työtätekevien ja heidän lastensa siirtymistä sosiaalisesta ryhmästä toiseen, eri luokkiin ja sosiaalisiin ryhmiin kuuluvien ihmisten avioliittojen joukkoluontoisuutta jne. Luokkien ja sosiaalisten ryhmien sulautuminen tulee tulevaisuudessa olemaan niiden lähenemisen tulos. Mutta sulautumisen tietyt idut, elementit syntyvät jo kypsän sosialismin oloissa, esiintyvät jo tänään niiden reaalisen lähenemisen voimistu-

vana elementtinä.

Toisaalta eräissä tapauksissa esitetään ja puolustetaan teoreettisia näkemyksiä, jotka tarkoittavat liiallista kiirehtimistä. Joskus tapaa sellaisia väitteitä, että sosiaaliset erot ovat jo nykyään "luonteeltaan muodollisia", niillä "ei ole merkitystä" jne. Toivotun kevytmielinen esittäminen todellisuutena ei edistä reaalisten sosiaaliten erojen tutkimusta, ja samalla myös teiden löytämistä niiden poistamiseen.

Eräissä kirjoituksissa tekijät itse asiassa "muuttavat" ko sivistyneistön ja toimihenkilöt työväenluokan kerrokseksi. Osa insinööri-teknistä sivistyneistöä, joka on työssä aineellisessa tuotannossa ja osallistuu tuottavaan työhön, on todellakin kaikkein lähimpänä työväenluokka ja kolhoosilaisia. Kuuluvuus perusosaltaan ruumiillista työtä tai perusosaltaan henkistä työtä tekeviin työntekijöihin, kuten työläisintelligenttien kerroksen olemassaolo osoittaa, ei sinänsä ole luokan muodostumisen tunnusmerkki. Tätä ei saa kuitenkaan pikaisesti tulkita riittäväksi syyksi tuotannossa työskentelevien henkisen työn työntekijöiden liittämiselle työväenluokkaan.

Neuvostosivistyneistön ja ennen kaikkea insinööriteknisen ja tieteellistuotannollisen sivistyneistön osuuden ja merkityksen kasvu tieteellis-teknisen kumouksen oloissa on kiistatonta. Tämän tosiasian tunnustamisella ei ole mitään yhteistä työväenluokan — johtavan voiman taistelussa yhteiskunnan sosialistisen ja kommunistisen uudistamisen puolesta — osuuden madaltamisen kanssa, ja sitä suuremmalla syyllä, koska kyseinen sivistyneistö muodostui työväenluokan turvin ja sen sosiaalisena perustehtävänä on toteuttaa työväenluokan luokkaetuja ja tavoitteita. Työväenluokka jatkaa menestyksellisesti historiallisen tehtävänsä toteuttamista myös kypsän sosialismin oloissa, kokemalla tietysti itsekin muutoksia. Työväenluokan yleisen ja teknillisen kulttuurin, koulutustason, ammattitaidon sekä poliittisen tietoisuuden jatkuva kasvu lujittavat sen asemaa neuvostokansan johtavana poliittisena ja sosiaalisena voimana koko sosialismin kauden aikana luokattoman, sosiaalisesti yhdenlaatuisen yhteiskunnan luomistehtävän täydelliseen ratkaisemiseen asti.

Aikakauslehti
KOMMUNIST
No 7, 1977.

SEURAAVASSA NUMEROSSA mm.:

Porvarilliset ja sosialistiset perustuslait

IDEOLOGISIA KYSYMYKSIÄ

V. ZAGLADIN

Huomattava merkkipaalu taistelussa rauhan ja sosialismin puolesta

Vanha maanosamme on elänyt rauhassa ilman sotia jo kolmannesvuosisadan. Eurooppalaiset ovat jo useita vuosia eläneet jännityksen lientymisen ilmapiirissä. He katsovat yhä toiveikkaimmin tulevaisuuteen. Pariisissa kesäkuun 21. pnä pitämässään puheessa NKP:n keskuskomitean pääsihteeri, SNTL:n korkeimman neuvoston puheenjohtaja Leonid Brezhnev lausui: "Tämä ei ole taivaasta pudonnut lahja, vaan valtiomiesten, poliitikkojen ja kestävää rauhaa vaativien laajojen kansanjoukkojen tietoisten ponnistusten ja määrätietoisten toimien tulos."

Euroopan kansojen rauhantahdon uskollisina ja johdonmukaisina ilmaisijoina, maanosan kestävän, varman, pitkällisen rauhan lipunkantajina ovat olleet ja ovat kommunistit. Tämä sai jälleen vahvistuksensa kaikella voimalla vuosi sitten pidetyssä Euroopan kommunististen ja työväenpuolueiden konferenssissa.

Kokoontuneina Berliiniin 29—30. kesäkuuta 1976 kahdenkymmenen yhdeksän Euroopan kommunistisen ja työväenpuolueen edustajat edustivat lähes 30 miljoonaa uhrautuvaa miestä ja naista, jotka taistelevat työtätekevän ihmiskunnan onnellisen tulevaisuuden puolesta, tulevaisuuden, jossa ei ole oleva riistoa tai sortoa. Luovien, ajoittain kärkevien keskustelujen tuloksena syntyi yksimielisesti hyväksytty loppuasiakirja, joka on otsikoitu täysin konferenssin aiheen mukaisesti: "Rauhan, turvallisuuden, yhteistyön ja sosiaalisen edistyksen puolesta Euroopassa".

Pelkästään silmäilemällä ylimalkaisesti kuluneiden 12 kuukauden aikana solmittuja uusia valtioiden välisiä sopimuksia, tehtyjä kauppoja, sivistyksellisiä, tieteellisiä ja muita kanssakäymisen toimenpiteitä sekä yhteiskunnallisia toimia voidaan tehdä seuraava yhteenveto: konferenssin johtopäätökset Euroopassa vallitsevan tilanteen erikoisluontoisuudesta ja sen kehitystendensseistä ovat olleet oikeat sekä sen muotoilemat tavoitteet taistelussa Euroopan muuttamiseksi rauhan ja sosiaalisen edistyksen maanosaksi ovat realistisia.

Korostettakoon, että kun Euroopassa ovat koko tämän ajan jatkuneet positiiviset muutokset, on täs-

sä epäilemättä esittänyt tärkeää osaa kommunistien aktiivisuus niin sosialistisissa maissa kuin Euroopan kapitalistisessa osassa.

Samoin kuin kaikkia muitakin päätöksiään, Euroopan marxilais-leniniläiset puolueet ovat pitäneet Berliinin konferenssin päätöksiä toimintaohjeenaan. Heti konferenssin päätyttyä sen osanottajapuolueiden johtavat elimet ryhtyivät aktiivisiin käytännöllisiin toimiin yhteisten johtopäätösten ja suositusten toteuttamiseksi. Mitä meidän puolueeseemme tulee, niin, kuten tov. Brezhnev lausui Berliinin konferenssissa: "Haluan korostaa, että Neuvostoliiton kommunistinen puolue katsoo tämän asiakirjan velvoittavan puoluettamme käymään tarmokkaasti ja sitkeästi taistelua Euroopan kommunististen puolueiden yhdessä määrittelemien tavoitteiden saavuttamiseksi."

Nyt voimme sanoa, että kaikki Neuvostoliiton kuluneen vuoden aikana suorittamat ulkopoliittiset toimet ovat vastanneet täydellisesti kommunististen ja työväenpuolueiden Berliinin konferenssin suositusten henkeä ja kirjainta. Palautamme esimerkkinä mieleen vaikkapa seuraavat:

Kuten tunnettua konferenssin osanottajat katsoivat tärkeimpiin kuuluvaksi tavoitteekseen taistelun käymisen lientymisprosessin syventämiseksi suorittamalla tehokkaita toimenpiteitä aseistariisunnan ja Euroopan turvallisuuden varmentamisen alalla. Maamme YK:n 31. yleiskokouksessa 1976 esittämät ehdotukset, jotka koskevat kaikenlaisten ydinasekokeilujen sekä voimakeinojen käytön kieltämistä kansainvälisissä suhteissa, vastaavat täydellisesti niitä ajatuksia, jotka muotoiltiin Berliinissä.

Leonid Brezhnevin äskeisen Ranskan-vierailun tulokset osoittavat jälleen kuinka johdonmukaisesti puolueemme pyrkii reaalisiin toimenpiteisiin rauhan lujittamiseksi. Rambouilles'ssa allekirjoitetut asiakirjat ja ennen kaikkea Neuvostoliiton ja Ranskan yhteinen julkilausuma kansainvälisen jännityksen lientämisestä ja Neuvostoliittolais-ranskalainen julistus ydinasesulusta ovat tärkeä lisä nykyisen kansainvälisen elämän avainongelmien ratkaisemiseen, lientymisen varmentamiseen, sodanvaarapesäkkeiden poistamiseen, kilpavarustelun lopettamiseen ja ydinsodan vaaran ehkäisemiseen.

Vielä yksi esimerkki. Huomattava osa Berliinin konferenssin loppuasiakirjan taistelupäämääriä käsittelevää lukua koski kaikkialla maailmassa rauhan, turvallisuuden, yhteistyön, kansallisen itsenäisyyden ja sosiaalisen edistyksen puolesta käytävän taistelun ongelmia. Euroopan kommunistit korostivat siten jälleen, että he eivät sulkeudu ahtaasti oman maanosansa puitteisiin, että he ovat elimellinen osa koko maailman vallankumouksellista vapausliikettä.

Puolueemme toimii johdonmukaisesti tuossa loppuasiakirjan luvussa muotoiltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Mainitsemme tässä yhteydessä Leonid Brezhnevin ammattiliittojen 16. edustajakokouksessa esittämät ehdotukset Lähi-idän rauhanjärjestelyistä; Angolalle,

Mozambikille ja Etiopialle annetun aktiivisen tuen niiden taistelussa itsenäisyyden lujittamiseksi; kaiken mahdollisen tuen Etelä-Afrikan, Namibian ja Zimbabwen kansojen imperialisminvastaiselle taistelulle.

Berliinin asiakirjassa ei ole ainoatakaan sellaista periaatteellista kohtaa, jonka suhteen puolueemme ei olisi kuluneen vuoden aikana tehnyt konkreettisia aloitteita, esittänyt konkreettisia ajatuksia ja ehdotuksia. Samaa on sanottava muiden Euroopan sosialististen maiden veljespuolueiden toiminnasta. Tällöin on tärkeää todeta, että kukin näistä puolueista kehittää aktiivisesti omaa toimintaansa Euroopan rauhan varmentamiseksi ja toisaalta ne toimivat myös yhdessä esittäen kollektiivisesti sellaisia toimenpiteitä, jotka todella edistäisivät liennytyksen syventämistä ja lujittamista, sen saamista yleismaailmalliseksi.

Havainnollisena osoituksena tästä on Varsovan sopimuksen osanottajamaiden neuvoa-antavan poliittisen komitean Bukarestin kokouksessa (marraskuu 1976) esitetty ehdotus, että kaikki ETYK:n päätösasiakirjan allekirjoittaneet maat sitoutuisivat olemaan käyttämättä ensimmäisenä ydinaseita toisiaan vastaan sekä aloite, joka koskee pidättäytymistä laajentamasta Euroopassa olevia sotilaallisia liittoutumia.

Toimintaan, joka tähtää Berliinissä muotoiltujen tavoitteiden saavuttamiseen, osallistuvat aktiivisesti myös Länsi-Euroopan veljespuolueet. Ne ovat kuluneen vuoden aikana myös suorittaneet erinäisiä toimenpiteitä, jotka ovat tähdänneet kommunistien Berliinin kokouksen loppuasiakirjan eri kohtien toteuttamiseen. Esimerkiksi Saksan kommunistinen puolue ja Ranskan kommunistinen puolue ovat protestoineet päättävästi ydinohjuksilla varustettujen ranskalaisten joukkojen sijoittamista sosialististen maiden rajojen läheisyyteen koskevia suunnitelmia vastaan. On suoritettu useita toimenpiteitä, muun muassa pidettiin 15 Euroopan maan kommunististen puolueiden kokous Strasbourgissa, BRD:n edistyksellisten voimien vainoamista vastaan, tuon maan kommunistien ja demokraattien ns. ammattikieltoa vastaan. Hiljattain pidettiin Brysselissä 17 Länsi-Euroopan kommunistisen puolueen edustajien kokous, jonka aiheena oli työväenluokan taistelu talouspulan seurauksia vastaan sekä syvällisten demokraattisten uudistusten puolesta.

Jalossa toiminnassaan rauhan ja liennytyksen varmentamiseksi Euroopassa kommunistit eivät tietenkään ole yksinäisiä. Kuten Berliinin konferenssissa päätettiin, maanosamme veljespuolueet toimivat aktiivisesti kaikkien niiden yhteistyön hyväksi, jotka ovat valmiit ja kykenevät puolustamaan rauhaa ja Euroopan kansojen turvallisuutta. Tässäkin mielessä on kuluneen vuoden aikana tehty paljon. Yhdessä muiden demokraattisten ja rauhantahtoisten voimien kanssa Euroopan kommunistiset puolueet ovat osallistuneet aktiivisesti Euroopan

rauhan ja turvallisuuden puolesta taistelevan Brysselin liikkeen kehittämiseen. Ne antoivat huomattavan panoksen rauhantahtoisten voimien Moskovan foorumin ja Kestävän rauhan rakentajien Varsovan kokouksen suorittamiseen. Sitä paitsi on tärkeää korostaa, että kaikki nämä kokoukset ovat ajan oloon käyneet yhä laajemmiksi ja edustavammiksi. Tämä taas turvaa niiden päätösten suuremman tehokkuuden.

Näin Euroopan kommunistit ovat Berliinin konferenssin jälkeen antaneet huomattavan panoksen taisteluun rauhan ja liennytyksen puolesta maanosassamme. Tiedämme kuitenkin, että mitkään ponnistukset tässä taistelussa eivät voi olla riittäviä. Tämä pätee semminkin nykyään, kun liennytyksen vastustajat aktivoivat toimiaan sen estämiseksi. Tässä yhteydessä emme voi olla toteamatta, että kommunistien Berliinin konferenssin loppuasiakirjassa esitetyt ajatukset välttämättömyydestä lisätä valppautta ja voimistaa taistelua Euroopan muuttamiseksi kestävän rauhan maanosaksi ovat käyneet entistä ajankohtaisemmiksi.

"Konferenssin osanottajat korostavat, että yleinen rauha ei ole suinkaan taattu, että liennytys ei ole vielä käynyt kestäväksi, että varman turvallisuuden ja yhteistyön tiellä on yhä olemassa vakavia esteitä", sanottiin mainitussa asiakirjassa. Ja edelleen: "Suurpääoman taantumuspiirit yrittävät estää liennytyksen ja aktiivisen yhteistyön, heikentää Helsingin kokouksen tuloksia ja palauttaa valtioiden välisiin suhteisiin jännityksen ja konfrontaation ilmapiirin."

Palautettakoon mieleen, että vuosi sitten tietty osa maailman lehdistöä arvioi nämä päätelmät liian jyrkiksi, liioitelluiksi. Nyt näemme kuitenkin kuinka oikeassa olivat Berliinin konferenssin osanottajat kiinnittäessään maailman yleisen mielipiteen vakavaa huomiota liennytyksen vihollisten toimien vaarallisuuteen.

Konferenssin osanottajat kirjoittivat loppuasiakirjaansa, että vastustuksen voittaminen, jota NATO-maiden taantumuspiirit ja muut vanhoilliset voimat osoittavat varustelukilvan lopettamista kohtaan, on "kiireellinen, maanosamme kaikkien kansojen elintärkeä tehtävä". Viime ajan tosiasiat — olletikin jatkuva asevarustelukilpa — muistuttaa yhä uudelleen Berliinin asiakirjan tämän kohdan polttavasta ajankohtaisuudesta.

Vuosi sitten Berliinin konferenssin osanottajat tähdensivät, että toimiessaan aktiivisesti Euroopan rauhan ja sosiaalisen edistyksen hyväksi ne tulevat vastakin kehittämään internationalistista, toverillista, vapaaehtoista yhteistyötä ja solidaarisuutta. Nykyoloissa tällainen Euroopan ja koko maailman veljespuolueiden yhteistyö ja solidaarisuus ovat käyneet erikoisen välttämättömiksi, ja kaikenlaiset toimet eri maiden kommunistien yhteistoiminnan heikentämiseksi — erikoisen vaarallisiksi. Semminkin kun vastustajamme yrittävät nykyään nostattaa toiset kommunistiset puolueet toisiaan vastaan ja

asettaa vastakkain kunkin puolueen itsenäisyys ja niiden veljellinen yhteistyö. Emme voi olla näkemättä, että tällaisten toimien tarkoituksena on sekä luokkataistelun että rauhan ja liennytyksen asian vahingoittaminen.

Epäilemätöntä on, että näiden luokkavihollisten vehkeilyjen estäminen sekä eri maiden kommunististen ja työväenpuolueiden yhteistyön voimistaminen ovat liennytyksen, yleisen rauhan ja sosiaalisen edistyksen tärkeitä edellytyksiä.

Kommunisteilla on tietysti kussakin maassa omat erikoisluontoiset tehtävänsä. Ja kukin puolue ratkaisee ne erikoisluontoisissa kansallisissa oloissa. Marxistit-leninistit ovat pitäneet ja pitävät näiden olosuhteiden huomioonottamista välttämättömänä. Tämä ei suinkaan sulje pois, vaan edellyttää veljespuolueiden aktiivista yhteistoimintaa. Se on erikoisen tärkeää ja ajankohtaista myös sen vuoksi, että kommunistien yhteinen vastustaja — imperialismi — tekee kaikkensa luodakseen kommunistivastaisen yhteisrintaman koko ei-sosialistisen maailman laajuudessa.

Eri maiden imperialistien välillä on tietysti syvällisiä ja sovittamattomia ristiriitoja. Taistelussa kommunisteja vastaan he ovat kuitenkin itse asiassa yhtenäisiä. Imperialistivoimien eri ryhmittymien konkreettiset asenteet kommunistien suhteen eivät ole kylläkään yhtäläiset. Toiset vaativat, kuten tavallisesti, painostamista ja vainoamista, toiset puhuvat "pehmeästä" linjasta. Kommunistit ottavat huomioon nämä eroavuudet, sillä ne kuvastavat ennen kaikkea veljespuolueiden voiman ja vaikutuksen kasvua. Samalla on ilmeistä, että nämä kaikki ovat viime kädessä vain saman kommunisminvastaisen linjan taktisia muunnoksia, tehokkaimpien keinojen etsiskelyä taistelussa kommunisteja vastaan.

Tämän kaiken huomioonottaen, kuten Leonid Brezhnev sanoi Berliinin konferenssissa, "...toverillinen solidaarisuus, jonka lipunkantajina kommunistit ovat olleet jo yli sata vuotta, on meidänkin aikanamme säilyttänyt suuren merkityksensä. Se on ollut ja on kommunististen puolueiden ja ylipäänsä työväenliikkeen voimallinen ja koeteltu ase".

Käytäntö on kuluneen vuoden aikana vahvistanut jälleen elinvoimaisiksi ne veljespuolueiden yhteistyön periaatteet, jotka kirjoitettiin vielä kerran Berliinin konferenssin loppuasiakirjaan. Voimme palauttaa mieleen, että kyseessä on yhteistyö ja solidaarisuus Marxin, Engelsin ja Leninin suurten aatteiden pohjalla noudattaen tarkasti kaikkien puolueiden tasa-arvoisuutta ja suvereenista itsenäisyyttä, puuttumattomuutta sisäisiin asioihin, eri teiden vapaan valinnan kunnioittamista taistelussa edistyksellisten yhteiskunnallisten uudistusten ja sosialismin puolesta. Näiden periaatteiden johdonmukainen soveltaminen, toistensa samoin kuin veljespuolueiden hankkiman kokemuksen kunnioittaminen on tärkeä menestyksen edellytys taistelussa niin maanosamme kommunistien kuin kunkin veljespuolueen edessä omassa maassa olevien päämäärien saavuttamiseksi.

Lopuksi vielä eräästä seikasta. Nyt, kun imperialistivoimat ovat ryhtyneet niin aktiivisesti kommunisminvastaiseen, neuvostovastaiseen kamppailuun, on käynyt erikoisen ajankohtaiseksi Berliinin konferenssin kehotus taistella päättäväisesti antikommunismia vastaan.

"Antikommunismi on ollut ja on edelleenkin imperialisti- ja taantumusvoimien ase niiden taistelussa sekä kommunisteja että muita demokraatteja ja demokraattisia vapauksia vastaan", sanotaan Berliinin konferenssin loppuasiakirjassa. "Nämä voimat ovat kehittäneet kamppailuja kommunistisia puolueita, sosialistisia maita ja ennen kaikkea Neuvostoliittoa vastaan, sosialismia ja edistystä vastaan, kamppailuja, joiden tarkoituksena on kommunistien politiikan ja ihanteiden halventaminen kansanjoukkojen silmissä, työväenliikkeen yhtenäisyyden sekä demokraattisten ja kansanvoimien yhteistyön estäminen. Kansanvoimien edistyksellisten ja demokraattisten pyrkimysten edut vaativat antikommunismin eristämistä ja voittamista.

Kommunisminvastaisten ja neuvostovastaisten toimien, kaiken sen päättävä torjuminen, mikä vahingoittaa sosialismin asiaa ja itse sosialismin ihanteita ei vastaa yksinomaan jonkin yhden puolueen etuja. Niiden torjuminen vastaa kaikkien veljespuolueiden, koko kommunistisen liikkeen etuja. Tällöin kaikki neuvostovastaiset ja kommunisminvastaiset kamppailut, käytiinpä niitä minkä johdosta hyvänsä ovat viime kädessä suunnatut kapitalististen maiden veljespuolueita vastaan. Näiden kamppailujen suoranaisena tarkoituksena on esteiden asettaminen kommunistien etenemiselle luokkataistelussa, kansanjoukkojen luottamuksen horjuttaminen heitä kohtaan, demokraattisten voimien hajoittaminen. Uskollisena internationalismin periaatteille NKP torjuu päättävästi ja johdonmukaisesti kaikki neuvostovastaiset, kommunisminvastaiset esiintymiset olivatpa ne lähtöisin miltä taholta tahansa.

* * *

Vuosi sitten puhuessaan Euroopan kommunistien Berliinin konferenssissa NKP:n keskuskomitean pääsihteeri Leonid Brezhnev lausui: "... olemme varmoja, että Euroopan kommunistien yhtenäisyyden lipun korkealle kohottaneen konferenssimme tulokset tulevat edistämään ponnistustemme yhdistämistä, yhteisen taistelumme, työkansan syvimpien etujen puolesta, demokratian ja sosialismin, kestävän Euroopan rauhan puolesta käymämme taistelun aktivoitumista".

Nyt vuoden kuluttua voimme sanoa, että konferenssi on tuottanut nimenomaan tällaisen tuloksen. Tämä taas merkitsee, että kommunistien vuoden 1976 Berliinin kokous ja sen tulokset jäävät kommunistisen liikkeen aikakirjoihin merkkitapauksena, tärkeänä virstanpylväänä taistelussa imperialismia vastaan, taistelussa rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

PRAVDA, 2.7.1977

Euroopan rauhan ja sosialismin etua vastaan

Espanjan kommunistisen puolueen pääsihteerin Santiago Carrillon "Eurokommunismi ja valtio" -kirjan johdosta

Elämme suurten yhteiskunnallisten muutosten aikaa. Ihmiskunnan sosiaalinen uudistumisprosessi etenee. Yhä uudet kansat, valtiot ja yhteiskuntaryhmät valitsevat sosialismin, demokratian ja kansallisen vapautumisen.

Tänään on yleisesti tiedossa, että aikamme liikkeellepaneva voima ja näiden huomattavien muutosten aikaansaaja ovat sosialismin maat, kansainvälinen työväenluokka sekä kansallisen ja yhteiskunnallisen vapautuksen voimat, mm. liittoutumattomuutta kannattavat liikkeet Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Tärkein edellytys rauhan, sosialismin ja demokratian puolesta käytävän taistelun onnistumiselle on näiden kolmen tärkeimmän vallankumouksellisen voiman liitto, jonka ilmentymä ja sydän on kansainvälinen kommunistinen liike.

On selvää, että kommunistinen liike voi olla imperialisminvastaisten, vallankumouksellisten voimien yhteenliittymistä edistävä tekijä sitä paremmin, mitä yhtenäisempi ja kiinteämpi se on. Kuten Leonid Brezhnev on korostanut, eri maiden kommunistit ovat tehneet koko luokkataistelun kokemuksen perusteella sen johtopäätöksen, että heidän edessään olevien vaikeiden ja monitahoisten ongelmien ratkaisemiselle on tärkein edellytys kaikkien veljespuolueiden yhteistyön, yhtenäisyyden ja aktiivisen yhteistoiminnan lujittaminen. Vain yhtenäisenä maailman kommunistinen liike voi saavuttaa suuret päämääränsä.

Olennaisen tärkeää tässä on, että kapitalistisen järjestelmän kumonneiden ja uuden yhteiskunnan rakentamista johtavien ja toisaalta maailman ei-sosialistisessa osassa toimivien kommunististen puolueiden välillä vallitsee yhtenäisyys.

Näiden puolueiden luja liitto ja yhteistyö on kuudenkymmenen vuoden aikana kymmenet ja sadat kerrat osoittautunut mahtavaksi voimaksi työtätekevien ihmisten, rauhan ja edistyksen etuja puolustettaessa.

Tämä on käynyt havainnollisesti ilmi mm. Euroopan kehityksessä. Maanosassamme tapahtuneet merkittävät muutokset ovat suoranaisia seurauksia sen itä- ja länsiosan kommunistien yhteisistä toimista. Riittää kun muistaa esimerkiksi Euroopan kommunistien taisteluliiton fasisminvastaisen taistelun aikana toisessa maailmansodassa, kommunististen ja työväenpuolueitten aktiivisen ja tehokkaan keskinäisen tuen kylmän sodan vuosina, yhteiset Vietnamia tukevat esiintymiset, maanosan kummankin puolen kommunistien hellittämättömän yhteisen taistelun liennytyksen ja kaikkien Euroopan maiden yhteistyön puolesta sekä imperialismin ja taantumuksen uhreja tukevat todella maailmanlaajuiset solidaarisuuskampanjat.

On kuitenkin huomattava, että mitä enemmän monopolipääoman poliittiset asemat horjuvat ja mitä vaikutusvoimaisempia kommunistisista ja työväenpuolueista tulee, sitä hiotumpia ja kavalampia ovat kommunismin vihollisten toimet, joilla pyritään imperialisminvastaisten voimien epäsopuun ja kommunistisen liikkeen hajaannukseen ja tuhoamiseen.

On täysin ymmärrettävää, että imperialistinen hajottamisstrategia kohtaa aktiivista vastarintaa veljespuolueissa. Tässä mielessä oli tärkeä Euroopan kommunististen ja työväenpuolueiden Berliinin konferenssi sekä sen kannanotot ja johtopäätökset, joissa vahvistetaan kommunistien uskollisuus internationalistisen solidaarisuuden periaatteille.

Kommunistienkin riveihin on kuitenkin valitettavasti tullut henkilöitä, jotka ovat itse asiassa näihin periaatteisiin nähden vastakkaisella kannalla. Tästä ovat havainnollinen esimerkki Espanjan kommunistisen puolueen pääsihteerin Santiago Car-

rillon lausunnot ja hänen huhtikuussa ilmestynyt kirjansa "Eurokommunismi ja valtio".

Carrillon kirjassa käsiteltävät ongelmat voidaan jaotella väljästi kahteen ryhmään. Ensimmäiseen kuuluvat tällöin Länsi-Euroopan kommunistien taistelustrategian ja -taktiikan kysymykset.

Tällä alueella on kiistämättä todellisia, mielenkiintoisia ja vakavia kysymyksiä, joiden tutkiminen on kommunistien suoranainen velvollisuus. Koska nämä kysymykset ovat vaikeita, monitasoisia ja koskevat sekä käytännön että teorian tasoa, on erittäin hyödyllistä käydä niistä keskustelua myös eri puolueiden välillä. Tässä kirjoituksessa ei kuitenkaan käsitellä pitemmälti tätä itsenäistä teemaa.

Toinen ongelmakokonaisuus käsittää nykyiseen kansainväliseen tilanteeseen liittyviä kysymyksiä, sosialististen maiden ja niiden politiikan luonnehdinnan ja kommunistisen liikkeen yhtenäisyyteen ja kiinteyteen liittyviä kysymyksiä. Nämä kysymykset koskevat suoranaisesti kaikkia veljespuolueita ja luonnollisesti myös Neuvostoliiton kommunistista puoluetta. Siksi pidämme oikeutenamme ja velvollisuutenamme tuoda esiin omat käsityksemme näistä asioista.

Aluksi "eurokommunismista". On syytä huomata, minkä huimaavan evoluution Carrillo on tässä kuten useissa muissakin kysymyksissä kokenut. Vielä vuosi sitten, Berliinin konferenssissa, hän sanoi, ettei "eurokommunismia" ole olemassakaan. Tänään hän sen sijaan sanoo olevansa eurokommunisti ja lisäksi vielä sen eräänlainen apostoli, joka on ottanut koko maailman nähden tehtäväkseen laatia uuden teorian perusdogmit. Käsityksenä "eurokommunismista" Carrillo esittää todellakin sangen selvästi.

Objektiivinen analyysi siitä, mitä Carrillo kirjassaan asiasta esittää, johtaa käsitykseen että Carrillo käyttää ja puolustaa tätä termiä (tai käsitettä) seuraavissa tarkoituksissa:

— asettaakseen Euroopan kapitalististen maiden kommunistiset puolueet vastakkain sosialismin maiden puolueiden kanssa;

— halventaakseen olemassaolevaa sosialismia, siis maita, jotka ovat käytännössä luoneet uuden yhteiskunnan, ja ennen kaikkea Neuvostoliittoa;

— kumotakseen kaikki ne Euroopan kommunistien johtopäätökset, jotka nämä ovat tehneet yhdessä, kumotakseen näiden esiinnostamat työväenluokan taistelutavoitteet, jotka edistävät työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etuja ja rauhaa, demokratiaa ja sosiaalista edistystä. Carrillo asettaa näitä tavoitteita ja johtopäätöksiä vastaan aivan toisenlaisen ohjelman, joka itse asiassa vahvistaa Euroopan jakautuneisuutta vastakkaisiin sotilasliittoutumiin sekä voimistaa hyökkäyshenkistä NATO-liittoutumaa.

Tuskin tarvitaan erityisiä perusteluja sille, ettei tällainen asenne vastaa sen enempää rauhan kuin sosialisminkaan etua.

On ehkä paikallaan ennen Carrillon teorioitten esittelyä käsitellä hieman termiä "eurokommunismi" ja sen eri tulkintoja.

"Eurokommunismista" on alettu puhua suhteellisen vähän aikaa sitten. Sen synnytti porvarillinen poliittinen ajattelu, ja se kulkee maailmalla saaden milloin minkinlaisen sisällön tulkitsijasta riippuen.

Yksi "eurokommunismin" tulkinnoista on lähtöisin vasemmistovoimien ja myös kommunististen puolueiden edustajilta. He osoittavat yleensä, että tämä termi ei kuulu kommunistien termeihin ja että he eivät ole sitä keksineet. Eräät kirjoittajat käyttävät sitä kuvaamaan muutamia yhteisiä piirteitä, jotka ovat ominaisia kehittyneen kapitalismin oloissa toimivien kommunististen puolueiden tämänpäiväiselle strategialle taistelussa demokratian ja sosialismin puolesta.

Epäilemättä eräiden Länsi-Euroopan puolueiden — ja laajemmin ottaen — sosiaalistaloudellisesti pitkälle kehittyneiden kapitalististen maiden puolueiden strategisilla käsitystavoilla on yhteinen perusta. Tämä asia on laajasti tunnettu ja tunnustettu jo sangen kauan sitten. Neuvostoliiton kommunistinen puolue on Leninin ajoista lähtien korostanut kommunistien toimintaolosuhteiden erikoislaadun huomioonottamisen tärkeyttä. On luonnollista, että kapitalististen maiden kommunistiset puolueet pyrkivät ottamaan huomioon, kuten muutkin kommunistiset puolueet, maansa kehityksen kansalliset ja historialliset edellytykset.

Kuitenkin jopa silloin kun "eurokommunismia" tulkitaan näin, voidaan vastustaa sen käyttämistä seuraavista syistä:

— kehittyneitä kapitalistisia maita on muuallakin kuin Euroopassa — USA, Japani, Kanada, Australia — ja siksi "eurokommunismi" on liian ahdas käsite;

— toisaalta pyrkimys esittää pelkästään Länsi-Euroopankin kaikki kommunistiset puolueet "samaan muottiin valettuina" yksinkertaistaa todellista asioiden tilaa. Länsi-Euroopassa sijaitsevat maat eivät poikkea toisistaan vain luonnonolojen puolesta, vaan kaikkea taloudellisesti ja sosiaalisesti. Englanti on aivan eri asia kuin Espanja ja yhtä eri asioita ovat Kreikka ja Norja. Samankaltaisia eivät ole myöskään niiden historialliset perinteet, tavat jne, ja siksi joidenkin, jopa periaatteellisesti tärkeiden käsitysten yhtenevyydestä huolimatta on eri länsieurooppalaisten puolueiden välillä erittäin paljon eroja:

— käsite "eurokommunismi" on virheellinen myös siksi, että se antaa aiheen olettaa, että kyseessä olisi, kuten täysin oikein korostetaan monissa kommunististen puolueiden asiakirjoissa jokin spesifinen kommunismi eikä vain joidenkin maiden kommunististen puolueiden erikoispiirteitä.

Kun puhutaan todellisesta tieteellisestä kommunismista, kyseessä on yksi ja ainoa, se, jonka perustan laskivat Marx, Engels ja Lenin ja jon-

ka periaatteita nykyinen kommunistinen liike noudattaa.

On olemassa myös toinen, jokseenkin laajalle levinnyt tulkinta "eurokommunismista". Se on porvarillisessa maailmassa sille alusta asti annettu. Esimerkiksi italialainen Europeo julkaisi 25. 4. 1976 seuraavan selityksen: "Eurokommunismi" on ensinnäkin keino kommunismin "pluralisoimiseksi", siis sen hajottamiseksi joihinkin osiin, jotka ovat keskenään vastakkaiset. Toiseksi se on poliittinen tendenssi, joka vastaa (juuri edellä mainituista syistä) "kansainvälisen poliittisen stabiilisuuden" etua, ts. imperialismin ja USA:n etua.

Eri maiden porvarilliset ideologit eivät ole vielä kertaakaan esittäneet selitystä sille, mitä he tarkoittavat "eurokommunismilla". Viime kädessä nämä selitykset rajoittuisivat hyvin yksinkertaiseen asiaan. He haluaisivat, että Länsi-Euroopan kommunistiset ja työväenpuolueet lakkaisivat olemasta kommunistisia puolueita, asettuivat Marxin, Engelsin ja Leninin luomaa tieteellistä kommunismia vastaan, ja mikä oleellisinta, katkaisisivat suhteet Euroopan sosialististen maiden kommunistisiin ja työväenpuolueisiin ja asettuivat niitä vastaan.

On todettava, että suurin piirtein tällaiselle kannalle ovat asettuneet myös eräitä sosialidemokraattisia puolueita edustavat henkilöt. Esimerkiksi Itävallan sosialistisen puolueen puheenjohtaja Kreisky sanoi viime vuoden puoluekokouksessa suoraan, millaiseksi hän käsittää "eurokommunistisen puolueen". Hänen neuvojensa olennaisin anti on seuraava: näiden puolueiden tulee luopua sosialistisen vallankumouksen ja työväenluokan vallan ajatuksista, proletaarisesta internationalismista ja varsinkin ystävyydestä ja solidaarisuudesta Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita kohtaan.

Ferenc Varnai kirjoitti aivan oikein unkarilaisessa Nepszabadsaglehdessä: " 'Eurokommunismin' käsitteen ottaminen poliittiseen taisteluun on selvä manööveri, jonka tarkoitus on kääntää huomio pois monopolienvastaisesta taistelusta ja saada osa Länsi-Euroopan kommunistisia puolueita olemaan 'eurokommunismin' nimikkeellä varustettuna neuvostovastaisia, herättää kiistoja veljespuolueiden välillä ja varsinkin vallassaolevien ja siitä taistelevien välillä."

Carrillon kirjasta saattaa aluksi saada sen vaikutelman, että kyseessä ovat eri maiden kommunististen puolueiden strategiassa ja taktiikassa olevat erot. Kirjoittaja esittää jokseenkin laajalti levinneitä käsityksiä eräistä kehittyneiden maiden kommunististen puolueiden strategian erikoispiirteistä. Hän korostaa, että "eurokommunismi" on itsenäinen strateginen teoria, joka on hänen mukaansa sovellettavissa "kaikkiin kehittyneisiin maihin", vaikka se pohjautuukin ennen kaikkea Euroopan kokemukseen.

Näin aluksi, mutta jatko on täysin toisenlaista. Carrillo esittää toisen tarkastelutavan "eurokommunis-

miin", ja se on täsmälleen sama, kuin kommunismin imperialististen vastustajien käyttämä.

Carrillo tekee todellisen löydön. Hänen mukaansa "eurokommunismi" voi olla "ratkaisevaa" luotaessa "yhdistynyttä Eurooppaa", ja se antaa Euroopalle mahdollisuuden "toteuttaa itsenäistä osaa tasapainoitetussa maailmassa, joka on tänään jaettu alueellisiin osiin". Edelleen käy ilmi, että kyseessä ei olekaan Eurooppa vaan Länsi-Eurooppa.

Carrillon kirjan perusteella voi päätellä, että hänelle "eurokommunismi" merkitsee Länsi-Euroopan maiden erottamista omaksi ryhmäkseen, eräänlaiseksi "voimaksi", joka olisi ennen kaikkea sosialistisia valtioita vastassa. Kirjan tekijä voi väittää tätä vastaan ja sanoa, ettei hän ole mitään tuollaista kirjoittanut. Pitää paikkansa, sillä välttyäkseen esiintymästä Atlantin hengen avoimena puolustajana ja sosialismin vastustajana Carrillo puhuu sosialismista ja esittääpä hän välistä jopa sosialismin rakentamistakin Länsi-Euroopan maihin. Mutta miten se sopii yksiin toisten lausuntojen kanssa, esimerkiksi niiden, joissa Carrillo puhuu "tietystä vaiheesta puolustuksen järjestämisessä Euroopan tasolla"? Kaikki tietävät, mitä tarkoitetaan "puolustuksen järjestämisellä Euroopan tasolla". Se merkitsee imperialistisen aseistuspolitiikan toteuttamista Länsi-Euroopassa maailman sosialismia vastaan, se on Euroopan taantumuksen liitto USA:n taantumuksen kanssa. Tämänlaatuiset ajatukset ovat todella kaukana sosialismin rakentamisen ajatuksista.

On paikallaan tässä yhteydessä muistuttaa, että aivan hiljattain Carrillo kannatti Espanjan liittymistä hyökkäyshenkiseen NATO:on, jonka päätarkoitus on valmistella sotaa Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita vastaan.

Kirjassa tämä omituinen kanta ei esiinny. Siinä on kuitenkin riittävästi aineistoa, josta käy ilmi, että kirjoittajan perusajatus on "yhdistää" Länsi-Eurooppa itse asiassa neuvostovastaisuuden perustalta lähtien. Ei ole ihme, että Carrillon tämänlaatuiset suunnitelmat saavat porvarillisten propagandistien ja ideologien hyväksymisen.

Ajatuksella "yhdistyneen Euroopan", "Neuvostoliitosta ja USA:sta riippumattoman Euroopan" luomisesta on myös toinen puoli. Itse asiassa se on ajatus maanosan demokraattisten voimien ja kommunistisen liikkeen hajottamisesta kahteen osaan. Hajaannus olisi sellainen, että sen vallitessa Länsi-Euroopan demokraattisen ja kommunistisen liikkeen tulisi kulkea jotain sangen epäilyttävää "kolmatta" tai "keskitietä", jossain kapitalismin ja sosialismin välillä. Täytyy todeta, että tämä muistuttaa kovasti niitä ajatuksia, joita Sosialistisen internationaalin johtajat esittivät viime vuoden marraskuussa Genevessä.

On huomattava edelleen, että Euroopan kommunistisen liikkeen eriyttämisen ja hajottamisen ajatus on ilmeisesti hyvin läheinen Carrillolle. Joka tapauksessa hän esittää

ja puolustaa sitä innolla, joka ansaitsisi tulla käytetyksi arvokkaammin. Niinpä jo joulukuussa 1975 Carrillo sanoi haastattelussaan italialaiselle taantumuslehdelle La Stampalle: "...Ei voi olla yhteistä linjaa kapitalististen maiden ja Itä-Euroopan maiden puolueiden välillä... Meidän tarkoituksemme on arvioida uudelleen internationalismin periaatteita, jotta sen pohjana olisi toimiemme yhdistäminen Länsi-Euroopan muiden työväenliikkeiden voimien toimiin. Itä-Euroopan puolueiden kanssa voivat säilyä kosketus ja yhteistyön suhteet, mutta etusija annetaan lännelle."

Länsi-Euroopan puolueiden oikeus ja myös velvollisuus on tietenkin yhdistää toimiaan, ja se johtuu mm. siitä, että Länsi-Euroopan pääoma on jo pitkään toiminut työväenliikettä vastaan itse asiassa yhtenäisenä rintamana.

Sen sijaan ei ole selvää, miksi tällaisen yhdistämisen toteuttaminen vaatisi luopumista yhteistyöstä sosialismin maiden kommunististen puolueiden kanssa ja varsinkaan "internationalismin periaatteiden uudelleenarvioimista"? Onhan Euroopan länsiosan kommunististen puolueiden yhteistyö kehittynyt erittäin onnistuneesti samalla kun kommunisteilla on ollut yleiseurooppalaista yhteistoimintaa.

On selvää, että se sisältö, jonka Carrillo antaa "eurokommunismille", vastaa erityisen hyvin imperialismin, aggression ja taantumuksen voimien etua. Sen toteuttaminen käytännössä johtaisi vakaviin kielteisiin seurauksiin, joiden koko taakan saisivat kantaa ennen muuta kommunistit pääoman maissa, luonnollisesti mm. Espanjassa. Sen toteuttaminen johtaisi myös kansainvälisen kommunistisen liikkeen hajaannukseen, ts. siihen, mikä jo vuosikausia on ollut taantuksellisten imperialististen voimien tavoitteena.

Carrillon töissä "eurokommunismi" liittyy kiinteästi hänen yltyvään neuvostovastaisuuteensa. Luonnehtiessaan Neuvostoliiton politiikkaa ja NKP:n toimintaa Carrillo on viime aikoina käyttänyt niistä ilmaisuja, joihin eivät turvaudu taantumuksellisimmatkaan lehtimiehet.

Näissä asioissa Carrillossa on tapahtunut viime vuosina hämmästyttävää "evoluutiota".

Aikoinaan Carrillo kannatti solidaarisuutta suhteessa Leninin puolueeseen ja maailman ensimmäiseen sosialismin maahan ja puhui aivan toisessa hengessä. Puhuessaan Espanjan kommunistipuolueen 6. edustajakokouksessa tammikuussa 1960 hän sanoi: "Me käytämme periaatteita, jotka Marx, Engels ja Lenin ovat luoneet ja jotka olemme omaksuneet taistelukokemuksesta ja Neuvostoliiton suuren kommunistisen puolueen esimerkistä."

Elokuussa 1965 hän sanoi puolueen 7. edustajakokouksessa: "Lujin tuki kansoille niiden edetessä kohti vapautumista on Lokakuun suuressa sosialistisessa vallankumouksessa syntynyt Sosialististen neuvostotasavaltojen liitto."

Syyskuussa 1970 EKP:n keskuskomitean istunnossa Carrillo ilmoitti: "Ei voi kuvitella sosialisteja, jot-

ka pitäisivät Neuvostoliittoa ja varsinkaan neuvostoliittolaista sosialismin mallia vihollisenaan."

Kannattaa nähtävästi muistuttaa tästä seuraavan ohessa. Lokakuussa 1974 Moskovassa pidettiin Carrillon johtaman EKP:n valtuuskunnan ja NKP:n valtuuskunnan neuvottelu.

Näiden neuvottelujen päätökseksi annetussa kommunikeassa sanottiin: "Espanjan kommunistisen puolueen valtuuskunta tuo julki suuren tyytyväisyytensä Neuvostoliiton saavuttaman menestyksen johdosta ja tervehtii Neuvostoliiton arvovallan kasvua maailman areenalla. EKP kannattaa Neuvostoliiton rauhan, rauhanomaisen rinnakkainolon ja kansallisen vapautensa puolesta taisteleville kansoille antaman tuen politiikkaa. Se arvostaa suuresti NKP:n osuutta tämän politiikan toteuttamisessa ja sen tärkeää panosta maailman vallankumousprosessin kehittymiseen."

Etsimättä nousee mieleen kysymys, merkitsevätkö Carrillon tämänpäiväiset lausunnot sitä, että hän luopuu nyt virallisesti ja täysin siitä, mistä sopi hänen johtamansa EKP:n valtuuskunta runsaat kaksi vuotta sitten. Kuka tahansa objektiivisesti asioita tarkasteleva huomaa, että Carrillo on epäilemättä arvioinut uudelleen useita puolueensa aivan viimeaikaisia arvioita.

Vuoden 1976 aikana Carrillo toisti todellakin useasti, ettei Espanjan kommunistisella puolueella "ole suhteita Neuvostoliittoon valtiona eikä sen politiikkaan". Tämän vuoden tammikuussa Carrillo ilmoitti amerikkalaiselle uutistoimisto UPI:lle "evoluutiotaan" jatkaen: "Me emme ole solidaarisia Neuvostoliiton nykyiselle politiikalle." Tämä mielipide eroaa täysin aivan hiljattain esitetystä!

Juuri näitä Carrillon katsomuksia on kehitetty kirjassa "Eurokommunismi ja valtio". Miten siinä luonnehditaan Neuvostoliittoa? Hänen mielestään se, mitä Neuvostoliitossa on tehty, ei vastaa marxismileninismin aatetta. Carrillo väittää, että Lokakuun vallankumous synnytti sellaisen valtiotyypin, joka "ei ollut porvarillinen ja jota ei kuitenkaan voi pitää valtiona, jossa vallitsee työläisdemokratia ja jossa järjestäytynyt proletariaatti on hallitseva luokka".

Ja näin sanotaan maasta, jossa työväenluokka on yhteiskunnan johtava voima ja jossa se käyttää yhdessä talonpoikaiston ja sivistyneistön kanssa valtaa kokonaisuudessaan. Näin sanotaan maasta, jonka valtion hallinto koostuu enemmän kuin puoliksi varsinaiseen työväenluokkaan kuuluvista henkilöistä. Näin sanotaan maasta, jonka poliittista johtoa toteuttaa NKP, työväenluokan luoma puolue, heijastaen työväenluokan katsomuksia ja etua ja johtaen maata kommunismiin. Näin sanotaan maasta, joka suuntaa jokaisen askeleensa työtätekevien ja varsinkin työväenluokan edun mukaisesti ja jonka koko toiminta on pantu palvelemaan työn ihmisten etua.

Eikö Carrillo tiedä tätä kaikkea? Tietenkin, ja hyvin, aivan niin kuin sen tietävät tuhannet ja taas tuhannet espanjalaiset kommunistit, jotka asuvat Neuvostoliitossa, jotka

neuvostoihmisten kanssa taistelivat hitleriläisyyttä vastaan ja sen jälkeen kymmenien vuosien ajan ovat näiden rinnalla osallistuneet kommunistisen yhteiskunnan rakentamiseen.

Antaessaan ohjeita "neuvostotovereille" neuvostovaltion uudistamisesta, Carrillo puhuu ristiriitaisesti kehoittaen itse asiassa heikentämään Neuvostoliittoa, jonka mahti, kuten hän on joutunut myöntämään muutama sivu aikaisemmin, on ollut suurimerkityksellinen imperialismia vastustettaessa ja voimasuhteiden muuttamisessa. Toiseksi tällaisia ohjeita ei voida pitää muuna kuin puuttumisena toisen puolueen asioihin, varsinkin kun niiden ohessa esitetään vääriä ja neuvostokansaa loukkaavia arvioita.

Ei, Carrillon moitteet Neuvostoliittoa vastaan eivät johdu tietämättömyydestä. Pikemminkin kyseessä voi olla tietoinen neuvostovastaisuus.

Tästä kertoo erityisen selvästi hänen viimeisin julkinen esiintymisensä, haastattelu länsisaksalaiselle Spiegel-lehdelle, jossa hän evää Neuvostoliitolta oikeuden pitää itseään sosialistisena ja demokraattisena valtiona, vaatii suoraan sen "uudistamista" ja kehottaa kamppailuun vallitsevaa valtajärjestelmää vastaan. Näiden katsomusten vihamielisyys Neuvostoliittoa kohtaan on päivänselvä.

Minä muina kuin neuvostovastaisina voidaan pitää Carrillon hirvittävää väitettä, että Neuvostoliitto on "supervaltio", joka on syyllinen varustelukilpaan ja pyrkii suurvaltatavoitteisiin? Miten muuten voisi tarkastella hänen parjaavia lausuntojaan, joiden mukaan Neuvostoliitto käyttää sekä luokkataistelua että internationalismia keinona saavuttaa juuri nämä päämäärät?

Neuvostoliiton olemassaolon 60 vuotta todistavat vakuuttavasti tällaiset väitteet valheellisiksi. Kuudenkymmenen vuoden aikana ei ole ollut tapausta, jossa Neuvostoliiton valtio- tai puoluejohto olisi käyttänyt Neuvostoliiton mahtia egoistisiin tarkoituksiin rauhan ja sosialismin tappioksi, muiden altioiden kansallista etua vastaan. Tänä aikana ei ole tapahtunut, että Neuvostoliitto olisi jättänyt internationalistisen velvollisuutensa täyttämättä. Tästä puhuvat hyvin ja selkeästi sellaisten valtioiden johtajat kuin Vietnam, Laos, Kuuba ja Angola, eteläisen Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kansallisten vapautusliikkeiden johtajat sekä Chilen ja Uruguayn patriootit. Samoin espanjalaiset patriootit ja kommunistit puhuvat siitä selvästi, sillä he tietävät omasta kokemuksestaan Neuvostoliiton uskollisuuden internationalismin päämäärille.

Luonnollisesti ihmetyttää, miksi Carrillo on katsonut tarpeelliseksi asettua tällaiselle kannalle sosialismiin ja Neuvostoliittoon nähden. Mihin perustuu hänen kantansa? Ilmeisesti tähän voi myöhemmin vastata tyhjentävämmin. On kuitenkin eräitä puolia, jotka Carrillo itse on jo nyt selittänyt erittäin hyvin.

Edellä lainattiin jo hänen sanojaan, joiden mukaan hänen tarkoituksenaan on "arvioida uudelleen internationalismin periaatteet". Sen lisäksi hän on useaan kertaan ilmoit-

tanut, että internationalismi on "jäänne". Helmikuussa 1976 Carrillo meni vielä pitemmälle. Hän ilmoitti "arvioivansa uudelleen marxismi-leninismin teorian". Heiman outoa puuhaa kommunistille! Carrille selitti tätä jo viime vuoden heinäkuussa itse. Kun eräs amerikkalainen kirjeenvaihtaja kysyi, miksi hän vaikka on tällä kannalla, sanoo itseään kommunistiksi, Carrillo vastasi epäröimättä: "Se on vain nimitys."

Jokainen normaali ihminen voi lukiessaan tällaisen lausunnon (jota Carrillo ei tietääksemme ole missään kumonnut) tulkita sen luopumiseksi marxismi-leninismistä, luopumiseksi vallankumouksellisen tieteellisen kommunismin perusteista.

Pyrkien jotenkin puolustelemaan arveluttavaa kantaansa Carrillo todistelee muutamalla sivulla kirjassaan kömpelösti, että on miltei kunniakasta olla revisionisti. Päästäkseen tällaiseen paradoksaaliseen johtopäätökseen Carrillo joutuu esittämään revisionisteina myös Marxin, Engelsin ja Leninin. Carrillo ajattelee ilmeisesti, että hänen kirjaansa lukevat naiivit ihmiset, jotka eivät huomaa, milloin kyseessä on marxismi-leninismin luova kehittäminen ja milloin revisionistinen luopuminen periaatteellisista, perustavaa laatua olevista aatteista. Hän voi toki pitää lukijoitaan naiiveina, mutta me oletamme näiden todellisuudessa käsittävän oikein hänen aatteensa ja niiden luonteen.

Jos Carrillo pitää suuriarvoista kommunistin nimeä "vain nimityksenä", se on hänen oma asiansa. Se ei kuitenkaan ole enää hänen yksityisasiansa, kun hän alkaa kehottaa kaikkia Euroopan kommunisteja seuraamaan esimerkkiään.

On huomionarvoista, että porvarillinen propaganda mainostaa laajasti Carrillon katsomuksia. Siinä yhteydessä esitetään usein mielipide, että hänen viime aikoina esittämänsä ajatukset johtuvat pyrkimyksestä millä hinnalla hyvänsä päästä hovikelpoiseksi Espanjan porvariston silmissä, saada siltä armollinen tunnustus, että hän on "omaa väkeä" ja vaaraton sen hallitsevalle asemalle ja etuoikeuksille. Käytäntö on kuitenkin useasti osoittanut, ja se todettiin myös NKP:n 25. edustajakokouksessa, että "jos antaminen myöten opportunismille tuokin jotain tilapäistä hyötyä, se kääntyy loppujen lopuksi menestykseksi puolueelle".

Luopuminen internationalistisista näkemyksistä, päätös väliaikaisen taktisen hyödyn vuoksi halveksia periaatteita ja ottaa selvästikin vihamielinen kanta maailman ensimmäiseen sosialistiseen maahan merkitsee hyvää palvelusta luokkavastustajalle, joka puolestaan koordinoi aktiivisesti neuvostovastaista toimintaansa kansainvälisessä mitassa.

Kenelle tämä kaikki on hyödyksi? Carrillon olisi pitänyt miettiä tätä kysymystä ja muistaa Leninin viisas varoitus, joka sisältyy hänen vuodelta 1904 peräisin olevaan klassiseen teokseensa "Askel eteenpäin, kaksi askelta taakse päin". Lenin korostaa siinä, että työväenliikkeen viholliset tervehtivät aina tyytyväisenä jokaista, pientäkin ja väliai-

kaistakin käännettä opportunismiin ja varoittaa: "Sano minulle, kuka ylistää sinua, niin minä sanon, missä olet erehtynyt".

Porvarillinen lehdistö tarjoaa auliisti palstatilaa Carrillolle. Se on lisäosoitus siitä, ketä hänen lausuntonsa hyödyttävät.

Neuvostoliiton kommunistista puoluetta ja Espanjan kommunistista puoluetta ovat vuosikausia yhdistäneet ystävyyden ja solidaarisuuden siteet, keskinäinen apu ja tuki. Niiden muisto, jotka Asturian kentillä ja Stalingradin ampumahaudoissa lujittivat verellään puolueittemme ja maittemme ystävyyttä, ei unohdu koskaan neuvostoihmisiltä, ja olemme varmoja, etteivät sitä unohda myöskään espanjalaiset toverimme.

Neuvostoliiton kansa ja Neuvostoliiton kommunistinen puolue ovat tänäänkin syvästi solidaarisia Espanjan kommunistien ja kaikkien vasemmistovoimien Espanjan demokraattisten uudistusten puolesta käymälle taistelulle, kamppailulle Espanjan kansan oikeuksien ja etujen puolesta. Myös tänään NKP lähtee siitä, että puolueittemme suhteissa valtaväylä on ystävyyden, yhteistyön ja yhteisen taistelun tie. Ei voi kuitenkaan olla huomaamatta, että Carrillon karkea neuvostovastaisuus haittaa tuntuvasti näitä suhteita. Vastuu siitä on kokonaan hänen.

Maailman kommunistinen liike ja sen osana Euroopan kommunistinen liike ovat saavuttaneet paljon viime vuosina. Niistä asemista, joihin kommunistinen liike on tänään päässyt, voi edetä varmana kohti uusia voittoja taistelussa rauhan, turvallisuuden, yhteistyön ja sosiaalisen edistyksen puolesta. Imperialistiset voimat ymmärtävät tämän erinomaisesti ja tekevät kaiken mahdollisen pysäyttääkseen demokratian ja sosialismin voimien etenemisen. Kuitenkin myös tässä historiallisen kehityksen vaiheessa sosialismin ja kommunismin vihollisia odottaa tappio.

Luokkataistelussa eivät mitkään voitot tule tietenkään itsestään. Niin on myös tässä tapauksessa. Voitto saavutetaan taistelussa sekä porvarillisia hajaannuksen kylväjiä että niitä vastaan, jotka yrittävät tuoda näitä ajatuksia kommunistiseen liikkeeseen. Voitto saavutetaan varmasti, sillä Euroopam kommunistit, jotka ovat käyneet läpi useita koettelemuksia menneisyydessä, selviävät myös uusista yrityksistä hajottaa heidän rivejään.

Toimien tiiviissä yhteistyössä, kehittäen internationalista solidaarisuuttaan, pidättäytyen todella puuttumasta toistensa asioihin, kunnioittaen aidosti toisiaan, soveltaen luovasti marxismi-leninismiä ja kehittäen aikaamme vastaavia ja kansalliset erityispiirteet huomioonottavia vallankumouksellisten uudistusten menetelmiä maanosamme kommunistiset puolueet saavuttavat tuloksia ja edistävät yhdessä asetettuja taistelutavoitteita kamppailussa imperialismia vastaan, rauhan ja yhteiskunnallisen edistyksen Euroopan puolesta.

Aikakauslehti
NOVOJE VREMJA
N:o 26, 1977

Tämä on totuus

Lehtemme 24. kesäkuuta ilmestyneessä numerossa julkaistiin arvostelu Santiago Carrillon kirjasta "Eurokommunismi ja valtio". Se on herättänyt ulkomaisissa lehdissä vilkasta keskustelua.

Lehdistön huomio mainittua artikkelia kohtaan ei hämmästytä. Ongelmat, joita siinä kosketeltiin, ovat todella erittäin oleellisia; ei yksistään kommunisteille, vaan paljon laajemmille demokraattisille kansalaispiireille. Artikkelin herättämiä kirjoituksia lukiessaan ei kuitenkaan voi olla havaitsematta eräitä seikkoja, jotka todistavat että eräät koettavat antaa siitä mielivaltaisen tulkinnan ja vääristää sen sisältöä.

Ensiksikin, monet porvariston äänenkannattajat (esimerkiksi englantilainen Times, ranskalainen Maten, amerikkalainen New York Times, italialainen l'Avanti ja monet muut) yrittävät aikaansaada kuvan, että Neuvostoliitto järjestää "hyökkäystä" Länsi-Euroopan kommunistisia puolueita vastaan. Samassa yhteydessä eräät kirjoittajat esittävät, että artikkelissa kohdistetaan kritiikkiä Espanjan kommunistisen puolueen strategiaan ja taktiikkaan samoin kuin muihin veljespuolueisiin ja että kyseessä olisi jonkun "erottaminen" kommunistisesta liikkeestä.

Huomio kiinnittyy myös tiedonantoon, jonka Espanjan kommunistisen puolueen keskuskomitea antoi. Siinä Novoje Vremjan artikkeli luonnehditaan Espanjan kommunistisen puolueen strategian ja taktiikan arvosteluksi.

Kuitenkin jokainen Novoje Vremjan lukija voi vakuuttua siitä, että nämä ja niihin verrattavat väitteet eivät vastaa missään tapauksessa todellisuutta.

NKP, uskollisena 10—25. edustajakokousten periaatteille ja politiikalle, ei ole järjestänyt eikä järjestä minkäänlaisia kampanjoita veljespuolueita vastaan eikä "erota" ketään kommunistisesta liikkeestä. Se ei voi asettaa itselleen tällaista tehtävää, joka on ristiriidassa sen periaatteiden kanssa. NKP käy kansainvälisellä areenalla vain yhtä hyökkäystä — hyökkäystä taantumuksen ja aggression voimia sekä imperialismia vastaan.

Novoje Vremjan artikkelissa ei ole sanaakaan, joka olisi suunnattu jonkun puolueen, esimerkiksi Espanjan kommunistisen puolueen toimintaa vastaan.

Novoje Vremjan artikkelissa korostetaan juuri sitä, että veljespuolueiden strategia ja taktiikka kuuluu veljespuolueiden sisäisiin asioihin. Ne määrittelevät sen itsenäises-

ti. Artikkelissa sanotaan esimerkiksi seuraavaa: "NKP on V. I. Leninin ajoista alkaen korostanut aina kommunistien toimintaolosuhteiden erikoislaadun huomioonottamisen tärkeyttä. Vallankumoustaistelun strategiaa muotoiltaessa on luonnollista, että kehittyneiden kapitalististen maiden kommunistiset puolueet koettavat ottaa huomioon, kuten muutkin kommunistiset puolueet, maittensa kansalliset ja historialliset kehitysolosuhteet".

Novoje Vremjan artikkelissa ei ole sanaakaan, joka olisi suunnattu jonkun kommunistisen puolueen, mukaanlukien Espanjan kommunistinen puolue, toimintaa ja niiden strategiaa vastaan. Artikkelissa tarkastellaan asettamuksia ja näkemyksiä, joita on tuotu esiin Santiago Carrillon kirjassa ja jotka välittömästi koskevat maailman ja kommunistisen liikkeen tilaa, jotka sisältävät suoria hyökkäyksiä Neuvostoliittoa ja NKP:tä vastaan ja jotka, korostamme sitä erityisesti, eivät sisälly Espanjan Kommunistisen puolueen virallisiin asiakirjoihin.

Ne, jotka ovat "havainneet" tässä artikkelissa "hyökkäyksen" veljespuoluetta vastaan ja etenkin Espanjan kommunistista puoluetta vastaan, johtavat tietoisesti harhaan maittensa kommunisteja ja demokraatteja. Sitä paitsi tällaiset väitteet ilmestyivät lehdissä jo ennen kuin Novoje Vremjan kyseinen numero oli ehtinyt Espanjaan, Ranskaan, Italiaan ja muihin maihin. Tästä voidaan päätellä, että ne julkaistiin epätäydellisen tiedon pohjalla.

Toiseksi, eräisiin kommentteihin sisältyi läpinäkyvä viittaus siihen, että koska artikkeli Carrillon kirjasta julkaistiin ajankohtana jolloin Espanjan kommunistinen puolue käy vaikeaa taistelua, Novoje Vremja sotisi proletaarisen solidaarisuuden periaatteita vastaan. On sanottava suoraan, että tällaisia viitteitä ei voi pitää perusteltuina.

NKP on aina ilmaissut solidaarisuuttaan Espanjan kommunistista puoluetta ja sen monivuotista sankarillista fasisminvastaista taistelua kohtaan. NKP tukee edelleen vakaasti Espanjan kommunistien ja kaikkien työläisten taistelua demokratian, sosiaalisen edistyksen ja rauhan puolesta. Myös Novoje Vremjan artikkeli vahvistaa tämän seikan. Siinä on selvästi ilmaistu tuki Espanjan kommunistien demokratian puolesta käymälle taistelulle. Artikkeli julistaa jälleen ja sangen selvästi maittemme kommunistien ystävyyden ja yhteistyön aatteet.

Kaikissa toimissaan NKP on aina ottanut ja tulee ottamaan erittäin huolellisesti huomioon Espanjan kommunistisen puolueen taisteluolosuhteet. Moneen vuoteen, vaikka Carrillo on esiintynyt neuvostovastaisine kirjoitteluineen, kukaan ei ole Neuvostoliitossa kohdistanut häneen julkista kritiikkiä. Neuvostoihmiset ovat ottaneet huomioon, että Espanjassa on vielä francolainen hallinto, että Espanjassa käydään vielä kiivasta taistelua fasismin jäänteiden poistamiseksi. Vasta sen jälkeen kun Espanjan kommunistinen puolue oli laillistettu ja toimii avoimesti, kun maassa oli pidetty parlamenttivaalit ja kun Santia-

go Carrillo julkaisi kirjansa entistä vihamielisemmässä hengessä, vasta sen jälkeen Novoje Vremja arvosteli Carrillon lausuntoja.

Kuitenkin on olemassa vielä yksi ja sangen oleellinen kysymys. Santiago Carrillo on käynyt useiden vuosien ajan karkeaa ja avointa kampanjaa Neuvostoliittoa ja NKP:tä vastaan, ottamatta huomioon sitä seikkaa, että Neuvostoliitto on kaikkina näinä vuosina käynyt ja käy sinnikästä taistelua imperialismia vastaan puolustaen maailmanrauhaa. Neuvostoliitto on myös tukenut Espanjan kommunisteja, jotka joutuivat taantumuksen hyökkäysten kohteeksi. Käytännöllisesti katsoen Carrillo ei ole kolmeen—neljään vuoteen antanut yhtään lausuntoa, jossa hän ei olisi syyttänyt Neuvostoliittoa, Neuvostoliiton kommunistista puoluetta, neuvostokommunisteja ja yleensä neuvostoihmisiä kaikista mahdollisista synneistä. Viimeksi — der Spiegelin haastattelussa — asia on mennyt niin pitkälle, että kehotetaan taistelemaan Neuvostoliitossa vallitsevaa järjestystä vastaan.

Kaikkeen tähän Novoje Vremjan artikkelin kommenttien kirjoittajat eivät halua puuttua. He eivät käsittele Santiago Carillon karkeata sekaantumista Neuvostoliiton sisäisiin asioihin.

Herääkin kysymys, miksi Carrillo voi useiden vuosien ajan hyökätä NKP:tä ja Neuvostoliittoa vastaan, mutta neuvostokommunistit ja neuvostolehdistö eivät saisi puolustautua?

Carrillon esittämiä neuvostovastaisia lausuntoja ovat ulkomaiset radioasemat välittäneet kymmeniä kertoja Neuvostoliittoon. On selvää, etteivät neuvostoihmiset voi sivuuttaa tällaisia lausuntoja.

Ei voi myöskään olla huomaamatta sitä, miten ystävällisesti porvarillinen propaganda nousi puolustamaan Santiago Carrilloa ja hänen kirjaansa. Suurimmat porvarilliset lehdet eivät kitsastele kehuskellessaan Santiago Carrilloa, etenkään tuodessaan esiin hänen ulkopoliittiset asettamuksensa. Tässä suhteessa on luonteenomainen tunnetun amerikkalaisen tarkkailijan S Sulzbergin huomautus, joka julkaistiin New York Timesissä 22. kesäkuuta: "Yhdysvaltain Espanjassa sijaitseviin sotilastukikohtiin sekä EEC:hen nähden Carrillolla on huomattavasti hyväntahtoisempi ja konservatiivisempi näkemys kuin monilla muilla espanjalaisilla puoluejohtajilla".

NKP:n linja kommunistisessa liikkeessä on määritelty selvästi NKP:n 25. edustajakokouksessa. Tämä linja suuntautuu yhteistyön lujittamiseen veljespuolueiden välillä sekä kommunistisen liikkeen yhtenäistämiseen taistelussa imperialismia, taantumusta ja kaikkia kommunismin vastaisia ilmentymiä vastaan Marxin ja Leninin oppien ja proletaarisen internationalismin solidaarisuuden periaatteiden pohjalla. Tästä linjasta NKP ei tule milloinkaan poikkeamaan.

Aikakauslehti
NOVOJE VREMJA
N:o 28, 1977

KANSAINVÄLISIÄ KYSYMYKSIÄ

J. SEMENOV

Kiina maolaisuuden tiellä

Kymmenen vuotta ennen kuolemaansa Kiinan kansan ehdittyä jo maistaa "suuren harppauksen" ym. mullistusten ja puhdistusten hedelmien koko katkeruuden Mao Tse-tung lausui sakramentaaliseksi muuttuneen fraasinsa: "Täydellinen epäjärjestys Taivaan alla johtaa yleiseen järjestykseen". Tätä mietelausetta toistettiin kuin rukousta, se tuntui tarpeelliselta kaikille. Eräät pyrkivät sen avulla todistamaan oikeutetuiksi Mao Tse-tungin innoittamat "suuret epäjärjestykset" ja puolustelemaan niitä, jotka olivat todellisia syyllisiä joukkorangaistuksiin, poliittisiin vainoihin, epäjärjestykseen ja suuriin epäonnistumisiin kansantalouden alalla. Toiset asettivat näihin sanoihin toiveensa kauan kaivatun sosiaalistaloudellisen järjestyksen ja oikeudenmukaisuuden pystyttämisestä maassa. Mutta jos kyseinen ohje palvelikin todella luotettavana suojana edellisille, niin jälkimmäisiä ei se auttanut ja "epäjärjestykset jatkuivat.

"Synkkien koettelemusten muodeksi" nimitettiin Kiinassa kulunutta vuotta 1976. Sitä leimasi joukko dramaattisia tapahtumia, jotka huononsivat muutenkin varsin "täydellisen epäjärjestyksen" tilaa. Huomattavia valtiomiehiä kuoli yksi toisensa jälkeen: Valtioneuvoston pääministeri Tshou En-lai, Kiinan kansankongressin pysyvän komitean puheenjohtaja Tshu Teh ja viimein Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean puheenjohtaja Mao Tse-tung. Nimensä mukaisesti "lohikäärmeen vuosi" johti muihinkin iskuihin, mm. vakavien luonnononnettomuuksien aiheuttamiin uhreihin: Esimerkiksi tulvat, kuivuus ja maanjäristykset, joista suurin tuhosi Pohjois-Kiinan kivihiiliteollisuuskeskuksen Tangshanin miljoonakaupungin ja sai aikaan pa-

hoja vaurioita Tientsin ja Pekingin kaupungissa, aiheutti olennaista vahinkoa koko Kiinan kansantasavallan taloudelle.

Yhtä dramaattisesti Kiinassa on kehittynyt sisäpoliittinen taistelu, katkera kamppailu vallasta Kiinan johtotasolla. Tämä taistelu leimahti jo viime vuoden huhtikuussa. Joukkomielenosoitukset Kiinan sydämessä, Taivaallisen rauhan aukiolla Pekingissä, heijastivat väestön tyytymättömyyttä Pekingin johdon politiikkaan. Mielenosoitus hajotettiin silloin väkivaltaisesti. Vuotta myöhemmin Pekingissä ilmestyi seinälehtiä, joissa vaadittiin Taivaallisen rauhan aukion selkkauksen tutkimista, kun "vallankumouksellisten joukkojen tuhansia edustajia oli piesty, vangittu ja heitetty vankilaan". Mutta viranomaiset katsoivat parhaaksi vaieta.

Pekingin tapahtumien jälkeen vuoden 1976 kevään ja kesän kuluessa ilmeni Kiinan useissa maakunnissa ja kaupungeissa vakavia kansalaislevottomuuksia. Kiinalainen lehdistö ja radio kertoivat "levottomuuksista Wuhanissa", "vakavista selkkauksista Paotingissa", "todellisesta kansalaissodasta Setshuanissa".

Taistelu vallasta saavutti huippunsa heti Mao Tse-tungin kuoltua 9. syyskuuta 1976, jo ennen suruseremonioiden päättymistä. Tilanne kärjistyi äärimmilleen: syyskuun alussa neljä Maoa lähellä ollutta johtajaa — KKP:n keskuskomitean varapuheenjohtaja Wang Hung-wen, poliittisen toimikunnan pysyvän komitean jäsen ja valtioneuvoston varapääministeri Tshang Tshun-tshiao sekä KKP:n keskuskomitean poliittisen toimikunnan jäsenet Tshiang Tshing (Maon leski) ja Jao Wen-juan — erotettiin kaikista viroistaan ja vangittiin "vastavallankumouksellisena mustana koplana" ja syytettyinä vallankaappausaikeista. Kuten seinälehdet Pekingissä kertoivat, "Neljän koplan" toimintaa tutkimaan asetettiin erikoiskomissio johtajanaan KKP:n keskuskomitean varapuheenjohtaja Jeh Tsien-jing.

Valtioneuvoston pääministeristä Hua Kuo-fengistä tuli samanaikaisesti myös KKP:n keskuskomitean puheenjohtaja, KKP:n keskuskomitean sotilasneuvoston puheenjohtaja ja vuoden 1975 perustuslain mukaisesti hän asettui maan asevoimien johtoon. Hua Kuo-feng keskitti siis käsiinsä kaikki tärkimmät puolue-, valtio- ja sotilasvirat. Kiinan propaganda ehti ilmoittaa, että "valtio ja puolue ovat uudestaan saaneet suuren johtajan" ja kehotti kansaa juhlimaan "suurta historiallista voittoa".

Vallan riistäminen "neljän koplalta" toteutettiin verrattain helposti, ilman välikohtauksia, koska Kiinan kansan vapautusarmeijan johto ja huomattava osa maan muista johtajista antoivat tukensa Hua Kuo-fengille. Ratkaiseva osa tässä oli armeijan, puolueen ja väestön keskuudessa kasvaneella syvällä tyytymättömyydellä loputtomien poliittisten puhdistus- ja rangaistuskampanjoiden johdosta — ne koettiin maolaisuuden epämieluisina ilmaisuina, joiden yleisesti tunnustettuina alkuunpanijoina pidettiin "kulttuurivallankumouksen" esiin nostamia

Wang Hung-wenia, Tshang Tshuntsiaoa, Tshiang Tshingia ja Jao Wen-juania.

Tehtyään "neljän koplan" vaarattomaksi Kiinan kansantasavallan johto Hua Kuo-fengin johdolla tekee kaikkensa säilyttääkseen "Mao Tsetungin lipun" ja hänen aatteelliset ja poliittiset perusoppirakennelmansa. Tässä tarkoituksessa esimerkiksi julkaistaan pikaisesti Mao Tse-tungin Valittujen teosten 5. osa 200 miljoonan kappaleen painoksena ja päätetään aloittaa Maon Koottujen teosten painatuksen valmisteleminen. Kiinan lehdistössä viime aikoina julkaistut Pekingin johtajien, mm. Hua Kuo-fengin, kirjoitukset osoittavat, että maan johto pysyttelee edelleenkin isohanilaisissa nationalistisissa asenteissa ja pyrkii pitämään Kiinan maolaisella tiellä.

Kiinan nykyiset johtajat yrittävät tehdä eron "rikollisen neljän ryhmän" ja Mao Tse-tungin välillä, siirtää "neljän koplan" vastuulle Kiinan kansalle aiheutetun sosiaalisen ja taloudellisen vahingon ja maolaisen poliittisen suunnan kaikki kielteiset seuraukset sekä samalla "säilyttää maolaisuuden kasvot", pelastaa entisen sotabyrokraattisen komennon ja vahvistaa sitä. Mutta "neljän ryhmään" kohdistetut iskut osuvat kipeästi Maon "asiaan" ja "aatteisiin". Esimerkiksi Kiinan kansa on terävästi arvostellut maolaisten johtajien kansallista talouttа vähättelevää asennetta, joka perustui Maon tunnettuun tunnukseen "politiikka on komentovoima". Samoin se on arvostellut mellakoiden ja ryhmäkuntalaisuuden kannustamista, koulutustason madaltamista jne.

Vastoin Kiinan nykyisten johtajien tahtoa "neljän ryhmän iljettävien rikosten" paljastaminen toi ilmi useiden maolaisten oppirakennelmien virheellisyyden ja koko maolaisuuden kestämättömyyden.

Maolaisuus on ideologiana periaatteellisesti vastakkainen marxismi-leninismille. Yksittäiset asettamukset, joita maolaiset ideologit ovat lainanneet marxismi-leninismiltä, eivät muuta asian olemusta, koska näitä asettamuksia tavallisesti vääristellään, muutetaan keinotekoisesti maolaisten postulaattien mukaisiksi ja käytetään tosiasiallisesti shovinististen isohanilaisten oppirakennelmien "perustelemiseen" ja peittämiseen. Arvostellessaan "neljän ryhmää" jopa Kansan Päivälehti joutui myöntämään, että kiinalainen propaganda "pyrki käyttämään mahdollisimman paljon marxilaisia termejä ja käytti niitä väärissä paikoissa ja väärinä aikoina", "turvautui korkealentoiseen neuvovaan sävyyn ja kauheisiin sanoihin ihmisten pelottelemiseksi", "harjoitti vääristelyä, petkutti joukkoja".[1]

Viime kuukauden tapahtumat Kiinassa ovat osoittaneet jälleen kerran, että maolaisuus on ollut ja jää pikkuporvarilliseksi ideologiaksi, jolle ovat ominaisia suurvaltashovinismi, hegemonismi ja Kiinakeskeisyys. Nämä tapahtumat ovat osoittaneet niin ikään jälleen kerran oikeaksi NKP:n 25. edustajakokouksen johtopäätöksen, että mao-

---

[1] Kansan Päivälehti 21. helmikuuta 1977

lainen ideologia ja politiikka eivät käy yhteen marxilais-leniniläisen opin kanssa ja että ne ovat suorastaan vihamielisiä sille. Mitkään yritykset ympätä maolaisuus marxsismi-leninismiin, rehabilitoida ja pestä se puhtaaksi eivät kykene kumoamaan sitä kiistatonta tosiasiaa, että maolaisuus on aiheuttanut ja aiheuttaa edelleen suunnatonta vahinkoa sosialismin asialle Kiinassa ja koko maailmassa, kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen yhtenäisyydelle sekä Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kansojen taistelulle kansallisen vapautumisensa puolesta.

"Yleisen järjestyksen" tiellä

Vuosi 1977 on julistettu Kiinassa "yleisen järjestyksen" aikaansaamisen sekä "neljän ryhmää kritikoivan" poliittisen kampanjan laajentamisen ja syventämisen vuodeksi. Tällä ei tarkoiteta ainoastaan yhteiskunnallisen järjestyksen pystyttämistä ja tyytymättömyyden ja sabotaasin eliminoimista teollisuus- ja maatalousyrityksissä. Hua Kuofengin puhuessa yleiskiinalaisessa maatalousneuvottelussa 25. joulukuuta 1976 tuli esiin myös kuluvana vuonna toteutettava "puoluerivien ja työtyylin järjestykseen saattaminen", mikä käytännössä tarkoittaa uutta puoluepuhdistusta.

Kansan Päivälehden uudenvuoden artikkelissa osoitetaan "vuoden 1977 päätehtäväksi lahkolaisen 'neljän ryhmän' syvällinen paljastaminen ja tuomitseminen... tätä vastavallankumouksellista mustaa koplaa kohtaan ei saa missään tapauksessa osoittaa armeliaisuutta".[2] Artikkelissa korostetaan, että tätä työtä on toteutettava poliittisella, ideologisella ja järjestöllisellä tasolla. Samanaikaisesti on käynnistetty yritykset kannustaa maan taloudellista kehitystä, jonka tunnustetaan kärsineen suurta vahinkoa.

Mao Tse-tungin kuoleman jälkeen aloitettu vuoronmukainen poliittinen kampanja "neljän koplan" syrjäyttämiseksi poliittiselta näyttämöltä on Kiinasta tulevien tietojen mukaan saamassa yhä laajemmat mitat. Siihen on saatu mukaan melkein kaikki Kiinan yhteiskuntakerrokset. Kampanjan aikana paljastuvat väkisinkin syvälliset yhteiskunnalliset prosessit, joiden liikkeellepanevana voimana on Kiinan kansan tyytymättömyys maan maolaisiin johtomenetelmiin, pysähdystilaan tuotannossa sekä väestön alhaiseen aineelliseen ja kulttuuriseen elintasoon.

"Neljän koplan" suorittamiin rikoksiin kohdistunut kritiikki herätti Kiinan kansan oikeudenmukaiset vaatimukset tämän rikollisen toiminnan seurausten pikaisesta korjaamisesta ja toiveita aineellisen ja kulttuurisen tason parantumisesta. Aluksi eivät Kiinan johtajatkaan olleet säästeliäitä lupauksessaan. Uudelle vuodelle 1977 omistetussa suuntaa-antavassa pääkirjoituksessaan Kansan Päivälehti kirjoitti, että tullaan luomaan täysin uudet olosuhteet, joissa voidaan saavuttaa taloudellinen kukoistus ja väestön elintaso tulee jatkuvasti kohoamaan tuotannon kasvun myötä.[3] Mutta

[2] Kansan Päivälehti 1. tammikuuta 1977
[3] Kansan Päivälehti 1. tammikuuta 1977

kyseisiä lupauksia ei ole toistaiseksi tuettu ja niistä on katsottu parhaammaksi vaieta. Kiinan kansan oikeudenmukaisten vaatimusten ja toiveiden toteutuminen tulee ensisijaisesti riippumaan siitä, mihin käytännön toimenpiteisiin Mao Tsetungilta raskaan poliittisen ja taloudellisen perinnön saanut Kiinan johto ryhtyy.

Sisäpoliittinen ja taloudellinen tilanne Kiinassa on edelleen poikkeuksellisen monimutkainen. Vaikea tilanne on syntynyt aineellisen tuotannon alalla. Vuonna 1976 tapahtui teollisuuden kehitysvauhdissa huomattava lasku. Eräät johtavat tuotantolaitokset olivat kuukausikaupalla pysähdyksissä ja vuosisuunnitelma jäi täyttämättä. Teräksen tuotanto supistui vuoden 1975 25 miljoonasta tonnista 21 miljoonaan tonnin v. 1976 ja koneenrakennustuotannon kasvu hidastui. Epäjärjestys on vallalla rautateillä, jotka ovat Kiinan kansantalouden heikoimpia renkaita.[4] Väestön elintarvikkeiden saanti on hyrkästi huonontunut, erityisesti maaseudulla. Kansan Päivälehden mukaan maatalous tulee tänä vuonna kokemaan "tiettyjä vaikeuksia".[5]

Kiinalainen propaganda yrittää antaa tilanteesta sen kuvan, että maassa vallitsisi yleinen nousu, mutta siitä huolimatta lehdistö julkaisee ajoittain aineistoa, joka osoittaa, että joukoilta puuttuu innostusta, esiintyy anarkiaa, yhteikunnallinen järjestys sekä puolue-, valtio- ja taloudellinen kuri heikkenee ja suoranaista sabotaasia ilmenee. Paikallisella tasolla jatkuvasta kireästä ruhmäkuntalaisesta taistelusta ovat todisteena eri väestöryhmien yhteenotoista Kiinan maakunnissa ja kaupungeissa kertovat uutiset.

Ponnistelut "järjestyksen palauttamiseksi" rajoittuvat lähinnä armeijan ja yhteiskunnallisen turvallisuuspalvelun ym. voimin toteutettaviksi hallinnollisiksi toimenpiteiksi ja poliittisiksi kampanjoiksi. Niitä ei tueta minkäänlaisin sosiaalistaloudellisin toimin. Järjestyksen palauttaminen paikallisella tasolla muuttuu usein laajoiksi poliittisiksi rangaistustoimmenpiteiksi "neljän ryhmän" kannattajia ja niitä vastaan, jotka asettavat maolaiset asenteet epäilyksen alaiseksi.

Tämän vuoden keväästä lähtien Kiinasta on tullut yhä useammin tietoja paitsi rikoksentekijöiden myös "neljän ryhmän kannattajien" teloituksista, joukossa maan eräiden maakuntien ja kaupunkien viranhaltijoita. Uutistoimistot kertoivat lukuisista teloituksista ja kuolemantuomioista Shanghaissa, Wuhanissa, Hangchow'ssa, Changshassa ja Shenyangissa "neljän koplan kritikoivan" poliittisen kampanjan yhteydessä.

Kiinan uusi johto ja kiinalainen propaganda pyrkivät panemaan "neljän ryhmän" syyksi kaikki epäonnistumisensa politiikan ja talouden alalla. Maolaisten dogmien kahlitsema Kiinan johto ei kykene ottamaan seuraavaa askelta eli ehdottaa kansalleen rakentavaa sosiaalis-

[4] Ks. Kansan Päivälehti 21. helmikuuta 1977

[5] Kansan Päivälehti 18 helmikuuta 1977.

taloudellista ohjelmaa, joka eroaisi edukseen KKP:n 10. edustajakokouksen epämääräisistä sanamuodoista (1973) ja Kiinan kansankongressin viime täysistunnosta, esittämällä selkeät tavoitteet ja konkreettiset keinot niiden saavuttamiseen. Kiinan johtajien julkaistuista puheista ja lehdistön aineistosta ilmenee toistaiseksi vain, että Kiinan kansan tehtäväksi asetetaan edelleenkin "luokkataistelun jatkaminen", maolaisen järjestelmän lujittaminen ja mahtavan supervaltion luominen nationalistisella pohjalla.

Tilanne Kiinan johtoportaassa on edelleen monimutkainen. Eräitä tärkeitä virkoja KKP:n keskuskomitean poliittisessa toimikunnassa, Kiinan kansantasavallan valtioneuvostossa ja ministeriöissä on yhä täyttämättä. KKP:n 10. edustajakokouksen elokuussa 1973 valitsemista viidestä keskuskomitean varapuheejohtajasta on jäänyt vain yksi, Jeh Tsien-jing: KKP:n keskuskomitean poliittisen toimikunnan pysyvän komitean yhdeksästä jäsenestä on jäljellä vain kaksi: Hua Kuo-feng ja Jeh Tsien-jing; siis tämänkin puolue-elimen toimintamahdollisuudet ovat rajoitetut. Poliittisen toimikunnan jäsenten määrä on supistunut lähes puolella: KKP:n 10. edustajakokouksen valitsemista 21 jäsenestä on nykyään jäljellä vain 12. Pekingin johtajat eivät toistaiseksi ole voineet kutsua koolle keskuskomitean täysistuntoa eivätkä Kiinan kansankongressin istuntoa hyväksymään päätöksiä, jotka laillistaisivat uuden johdon nimittämisen. Edelleenkin ovat lamaannuksissa ammattiliitot ja nuorisojärjestöt, joiden keskuselimiä ei "kulttuurivallankumouksen" jälkeen ole luotu uudelleen ja joiden liittokokouksia ei ole pidetty yli kymmeneen vuoteen. Kiinan viranomaisten ja mm. Kiinan kansankongressin pysyvän komitean varapuheenjohtajan Jao Lianwein mukaan "niin kauan kuin ei ole viety päätökseen 'neljän ryhmän' kritiikkiä, ei voida puhua KKP:n edustajakokouksen tai Kiinan kansankongressin istunnon koollekutsumisen edellytyksistä".

Vakavia erimielisyyksiä Kiinan johdossa aiheutti kysymys KKP:n entisen varapuheenjohtajan, entisen varapääministerin, pääesikunnan entisen esikuntapäällikön Teng Hsiao-pingin rehabilitoimisesta: hänen "kritikoimisensa" on pikkuhiljaa päättynyt. "Neljän ryhmän" kritiikkikampanjasta huolimatta maassa on suuri poliittinen vaikutus kaaderityöntekijöillä, jotka astuivat virkaansa "kulttuurivallankumouksen"aikana ja sen jälkeen. Heidän määränsä puolue-, hallinto- ja sotilasorganisaatioissa on huomattava. Tästä huolimatta kaaderiston puhdistusprosessi Kiinassa jatkuu. Eräitä ministereitä on erotettu virastaan, joukossa ulkoasiain-, kulttuuri-, metllurgian ja maankauppaministeri. Niin ikään on erotettu urheilu- ja liikuntakasvatusasiain komitean puheenjohtaja ja eräitä muita valtioneuvoston, ministeriöiden ja virastojen johtavia työntekijöitä, samoin sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia, mm. Kansan Päivälehden, Kwanmin Jipaon ja Huntsin, tietotoimisto Uuden Kiinanja radion johtajat ym. Shanghaissa suljettiin Opiskelu ja Kri-

tiikki -lehti, joka tunnetaan "neljän ryhmän" eräänä äänitorvena.

Vuoden 1977 alusta lähtien on vaihdettu puoluekomiteoiden ja vallankumouskomiteoiden johto 10:ssä Kiinan 29:stä hallinnollisesta alueesta: 7 maakunnassa (honan, Heilungkiang, Jynnan, Kiangsu, Kveitshou, Tsinghai, Kirin) ja kahdella autonomisella alueella (Kuangsi-Tshuang ja Ningshi-Hui); tätä ennen oli johto Shanghaissa vaihtunut. Maakuntien puoluekomiteoiden ensimmäiset sihteerit ovat samanaikaisesti vallankumouskomiteoiden puheenjohtajia ja sotilaspiirien poliittisia komissaareja. Tämä johtaa valtiollisen, puolue- ja sotilasvallan keskittymiseen ja sen tavoitteena on sotilasbyrokraattisen diktatuurin lujittaminen. Merkittäviä muutoksia on tapahtunut sotilaspiirien komentajien ja poliittisten komissaarien vaihtumisen johdosta. Maakunnissa, kaupungeissa ja kihlakunnissa järjestetään tarkastuksia ja "neljän ryhmän" kannattajien puhdistuksia.

Kiinasta saapuvat uutiset osoittavat, että maan johdon ei toistaiseksi ole onnistunut normalisoida poliittista tilannetta eikä vakauttaa taloutta. Vieläkään ei ole julkistettu viidennen viisivuotiskauden eikä vuoden 1977 kansantalouden kehityssuunnitelmia. Myös edellisen viisivuotiskauden ja vuoden 1976 suunnitelmien toteuttamisen tulokset ovat julkaisematta. Maatalouden ja teollisuuden kysymyksistä pidetyt yleiskiinalaiset konferenssit, alakohtaiset neuvottelut ym. kertovat että maataloudessa ja teollisuudessa on vakavia epäkohtia, rautatieliikenteen toiminnassa esiintyy merkittäviä häiriöitä, samoin teollisuuslaitosten raaka-aineen saannissa. Hiilestä, öljystä aj sähköstä on puutetta. Kiinan viranomaiset esittivät kuluvan vuoden keväällä huolestuneisuutensa kuivuuden ja kylmän sään mahdollisista epäsuotuisista seurauksista eräillä maan tärkeillä viljantuotantoalueilla.

Eritellessään Kiinan tilannetta Hongkongissa ilmestyvä konservatiivinen South China Morning Post kirjoitti 1. huhtikuuta 1977: "Useista syistä johtuen taloutta ei muutenkaan voida sanoa terveeksi. ja 'neljän koplan' kahden viime vuoden kuluessa aikaansaama epäjärjestys on kahden hallituksen ministerin lausunnon mukaan heittänyt maan kaksi-kolme vuotta taaksepäin." Olisi väärin olettaa, että lama ja taantuma lähes kaikilla Kiinan talouden aloilla selittyisi pelkästään "neljän ryhmän rikollisella toiminnalla". Kuten tunnettua, ainoatakaan merkittävää poliittista toimenpidettä ei Kiinassa ole toteutettu ilman Mao Tse-tungin siunausta. Niin muodoin Kiinassa vuonna 1976 syntynyt kriisitilanne johtui Mao Tse-tungin johtaman johtoportaan voluntaristisesta toiminnasta ja koko maolaisen poliittisen linjan virheellisyydestä. "Neljän ryhmä" toimi tässä tapauksessa vain syntipukkina, joka sai maksaa omista ja muiden virheistä. Sen toiminnassa heijastui kuin peilissä maolaisuuden olemus.

Parhaiten maolaisten hallintomenetelmien Kiinalle aiheuttamasta valtavasta vahingosta todistavat it-

se maan johtajien ja lehdistön Mao Tse-tungin kuoleman jälkeiset lausunnot ja kirjoitukset. Edellä mainittu Hua Kuo-fengin 25. joulukuuta 1976 pitämä puhe, joka on koko Kiinan väestölle perustavaa laatua olevaa opintoaineistoa vuodeksi 1977, itse asiassa tunnustaa sen tosiasian, että maolainen ryhmä aiheutti "valtavan kaaoksen ihmisten tajunnassa ja politiikassa, tuotti taloudelle valtavaa vahinkoa", minkä tuloksena "Kiinan ylle alkoi kerääntyä mustia pilviä". Hua Kuo-feng sanoi: "Näin vakavaa tilannetta ei ole vielä syntynyt koskaan tasavaltamme julistamisen jälkeen, ja se on harvinainen myös sinä aikana, joka on kulunut puolueemme perustamisesta."[6]

Samantapaisia arvioita ovat esittäneet muutkin johtohenkilöt erilaisissa yleiskiinalaisissa neuvotteluissa, joita on järjestetty jatkuvasti vuoden 1976 lopun jälkeen. Kuluvan vuoden maaliskuussa Pekingissä metalurgisen teollisuuden yleiskiinalaisessa neuvottelussa osoitettiin. että metalliteollisuus kärsi vahinkoa ensimmäisen kerran v. 1974 "Lin Piaon ja Kungfutsen vastaisen kritiikin" kampanjan aikana ja toisen kerran ns. "oikeistopoikkeaman tuulahdusta" vastaan vuonna 1976 käydyn taistelun aikana. Metallurgiselle teollisuudelle asetettiin tehtäväksi saada alalle aikaan järjestys, saattaa järjestykseen työt teollisuuslaitoksissa ja muuttaa 3—5 vuoden kuluessa kaikkialla metallurgian tuotantolaitokset "Datsyntyyppiseksi" (Datsynin öljylaitoksen kaltaisiksi itsekannattaviksi laitoksiksi).

Samassa kuussa pidettiin metsä- ja vesitalouskysymyksiä käsittelevät neuvottelut, joihin osallistui maakuntien, autonomisten alueiden ja valtioneuvoston järjestelmään kuuluvien virastojen edustajia. Neuvotteluissa todettiin, että useista sadoista kihlakunnista vain noin 50:ssä on saavutettu maatalouden 12 vuoden kehitysohjelman matsätaloudelle asettamat tavoitteet. Tehtäväksi asetettiin tämän epäkohdan korjaaminen 3—4 vuoden kuluessa.

Kiinan rautatieliikenne oli maan lehdistön mukaan v. 1976 täydellisen sekasorron partaalla. Sabotaasi-, tihutyö- ja valtion omaisuuden anastamistapaukset lisääntyivät. Helmikuussa 1977 pidetyssä yleiskiinalaisessa rautatieliikenteen neuvottelussa itse asiassa myönnettiin, että ainakin vähän ennen neuvottelua Kiinan rautatieliikenne oli ollut vaikeassa tilassa ja että hallinto, kaluston korjaaminen ja työntekijöiden tekninen koulutus ovat alan heikkoja renkaita. Tätä tukevat eri paikkakunnilta tulevat uutiset. Esimerkiksi maan suurimpiin kuuluvassa Chengchown rautatiehallinnossa ei 19 kuukauden aikana täytetty tuotantosuunnitelmia ja tapahtui vakavia junaonnettomuuksia ja junien myöhästymisiä.[7]

KKP:n keskuskomitean ohjeen mukaisesti Kiinan yhteiskunnallisen turvallisuuden ministeriö ja rautatieliikenneministeriö kutsuivat viime maaliskuussa koolle yleiskiinalaisen neuvottelun, joka hyväksyi

---

[6] Kansan Päivälehti 27. joulukuuta 1976
[7] Kansan Päivälehti 4. huhtikuuta 1977

päätöksen toimenpiteiden tiukentamisesta "niitä aineksia vastaan, jotka ovat järjestäneet liikenneonnettomuuksia ja yhteentörmäyksiä, polttaneet ja anastaneet omaisuutta, kiihottaneet työläisiä lakkoihin, tuotannon pysäyttämiseen ja aineellisten arvojen anastamiseen, häirinneet rautatieliikenteen työskentelyä, tehneet murhia ja horjuttaneet yhteiskunnallista järjestystä".[8]

Maolainen politiikka on aiheuttanut myös koulutuksen ja kulttuurin alalla korvaamatonta vahinkoa Kiinan kansalle. "Kulttuurivallankumouksen" aikaiset kokeilut koulutuksen alalla ovat tulleet valtiolle kalliiksi. Opiskeluajan supistaminen korkeakouluissa kolmeen vuoteen joista vain yksi vuosi opiskellaan erikoisaineita ja kaksi vuotta "Maon ajatuksia", ruumiinkulttuuria ja sotilasvalmennusta, vaatimuksia alentanut tutkintojärjestelmän lakkauttaminen kouluissa ja korkeakouluissa, ammattitaitoisten opettajien vainot ja korvaaminen kouluttamattomilla "työläisten ja talonpoikien edustajilla" — kaikki tämä johti siihen, että maa jäi ilman satoja tuhansia ammattitaitoisia spesialisteja. Tällä hetkellä Kiinassa keskustellaan palaamisesta entiseen järjestelmään koulutuksen alalla.

Jo vuonna 1974 Mao Tse-tung valitteli: "Suuri proletaarinen kulttuurivallankumous jatkuu jo kahdeksatta vuotta, nyt olisi aika vakiintua". Mutta tämä "tärkeä ohje" jäi toteuttamatta. KKP:n keskuskomitean uusi puheenjohtaja antoi omat, "uudemmat ohjeensa", joihin sisältyy kehotus "yleisen järjestyksen aikaansaamiseen". Ohjeet sisältävät 8 toimintasuuntaa, joiden mukaan toimien on kiinalaisjohdon mielestä mahdollista saada aikaan järjestys. Kuvaavaa on, että pääsuunnaksi määritellään "neljän ryhmä kritikoivan" poliittisen kampanjan toteuttaminen. Toimintasuunnissa ei ole puhettakaan kansalle välttämättömistä konkreettisista sosiaalis-taloudellisista toimenpiteistä. Kysymys Kiinan kansan hyvinvoinnin parantamisesta sivuutetaan pintapuolisella maininnalla. Mistään toimenpiteistä, joita Kiinan johto suunnittelisi tällä suunnalla, ei ole tietoa. Julistettuaan vuoden 1977 "yleisen järjestyksen" säätämisen vuodeksi kiinalaisjohtajat puhuvat nykyään, että "kyseisen strategisen ratkaisun kaikinpuoliseen toteuttamiseen" kyseinen aika ei riitä ja että on välttämätöntä "saavuttaa ensimmäiset menestykset jo tänä vuonna ja valtavat menestykset kolmen vuoden aikana".

Kiinan lehdistössä korostetaan, että uusi poliittinen kampanja on "pitemmän aikakauden tehtävä". On ilmestynyt tietoja siitä, että "on tulossa uusi suuri maanlaajuinen harppaus".[9] Samasta asiasta puhuttiin myös tämän vuoden huhti-toukokuussa pidetyssä yleiskiinalaisessa neuvottelussa, jossa käsiteltiin Datsynin öljylaitosten kokemuksen tunnetuksitekemistä; tämän kokemuksen perusrengas on "omiin voimiin pohjaamisen" periaate, ts. se, että teollisuustyöläiset

[8] Kansan Päivälehti 17. maaliskuuta 1977
[9] Kansan Päivälehti 13. huhtikuuta 1977

varustavat itse itsensä elintarvikkeilla ja kaikella välttämättömällä ilman valtion osallistumista. Ilmeisesti Kiinassa ei aiota hylätä taloudenhoidon maolaisia hallinnollisia menetelmiä.

Rauhaa ja liennytystä vastaan

Jos Mao Tse-tungin kuoleman jälkeen kiinalaisjohdon sisäpolitiikasta käydäänkin Kiinassa keskusteluja, jotka toisinaan antavat länsimaisille lehtimiehille aihetta puhua "demaolaistumisesta" ja eräiden maolaisten asenteiden jonkinlaisista oikaisemis- ja tarkentamistendensseistä, niin ulkopolitiikka on Kiinan johtajien omien lausuntojenkin mukaan peritty muutoksitta.

Peking julistaa Mao Tse-tungin ulkopoliittisen linjan jatkuvuutta ja uskollisuuttaan tuolle linjalle, joka NKP:n keskuskomitean Lokakuun (1976) täysistunnon arvion mukaan on saattanut itsensä perin pohjin huonoon valoon kaikkialla maailmassa. Kiinan nykyjohto jatkaa propagandassaan sosialismille avoimesti vihamielistä suuntausta, vastustaa kaikin tavoin sosialististen maiden liennytykseen ja rauhan lujittamiseen tähtääviä ponnisteluja ja liittoutuu imperialismin ja taantumuksen kanssa.

Peking ei ole luopunut laajan neuvostovastaisen rintaman kokoamisyrityksistään ja on valmis solmimaan "paholaisen liiton" paitsi ulkomaisten maolaisten puolueiden ja järjestöjen ja erilaisten anarkistien ja ekstremistien kanssa myös Chilen sotilasjuntan, Länsi-Saksan revanssistien ja Etelä-Afrikan rasistien kanssa. Pekingin ainoa kriteeri sen liittolaisiaan valitessa on vihamielisyys Neuvostoliittoa kohtaan.

Kiinan nykyjohto ponnistelee edelleen päästäkseen lähentymään USA:ta ja muita kapitalistisia valtioita neuvostovastaisella pohjalla. Pekingin ensimmäisiä diplomaattisia toimenpiteitä Mao-Tse-tungin kuoleman ja "neljän koplan" vangitsemisen jälkeen oli pikainen vakuuttelu lännelle, että se pysyy uskollisena entiselle suuntaukselle, jossa vallitsevana on pyrkimys liittoutua imperialismin kanssa poliittisessa ja ideologisessa taistelussa Neuvostoliittoa ja muita sosialistisen yhteisön maita vastaan. Uuden kiinalaisjohdon ulkopoliittinen toiminta ei — erityisesti neuvostovastaisuuden osalta — poikkea tuumaakaan "neljän koplan" menetelmistä.

Neuvostovastaisessa politiikassaan Peking on objektiivisesti imperialismin apuri. Tästä on todistuksena Kiinan kapitalististen maiden kanssa harjoittaman yhteistoiminnan luonne, imperialistien ja kiinalaisjohtajien omalaatuinen "työnjako".

Euroopassa Pekingin kehotukset lujittaa NATO:a ja EEC:tä "neuvostouhkan" edessä, flirttailu neuvostovastaisuudestaan ja liennytyksenvastaisuudestaan tunnettujen taantumuksellisten ja konservatiivisten politiikkojen kanssa vastaa täysin imperialistista suuntausta, joka tähtää NATO:n ym. sotilaallis-poliittisten liittojen sotilasmahdin lisäämisen. Maon kuoleman jälkeen on Pekingissä alkanut yhä tiheämmin vieraillla Euroopan taantumuksellisimpien imperialististen piirien

edustajia jotka ovat löytäneet nopeasti yhteisen kielen kiinalaisjohtajien kanssa rauhan ja liennytyksen sekä Neuvostoliiton ym. sosialististen maiden rauhantahtoisen politiikan vastustamiseen liittyvissä kysymyksissä. Englannin konservatiivisen puolueen puheenjohtaja Margaret Thatcher ilmoitti viime huhtikuussa Pekingiin tekemänsä matkan jälkeen suoraan "yhteisymmärryksen syventyneen" näissä kysymyksissä hänen ja Kiinan johdon kanssa. Hän väitti Pekingillä ja monopolistista suurpääomaa edustavilla englantilaisilla toryilla olevan "yhteisiä etuja". Thatcherin ja kiinalaisjohtajien neuvostovastaiset puuhailut Pekingin vierailun aikana pakottivat jopa hänen konservatiivikollegansa Lontoossa nyrpistämään tyytymättömänä nenäänsä.

Kiinan johto on täysin solidaarinen Saksan liittotasavallan taantumuksellisille voimille esiintyen sodanjälkeisten rajojen koskemattomuuden periaatteen tarkistamisen ja NATO:n joukkojen voimistamisen puolesta ja paisutellen "neuvostouhan" myyttiä. Ottaessaan viime huhtikuussa vastaan Pekingissä Saksan liittotasavallan oikeistovoimien edustajan G. K. Filbingerin kiinalaisjohtajat, kehottivat avoimesti länsisaksalaisia revanssisteja "lopettamaan Saksan kahtiajaon" liittämällä DDR Saksan liittotasavaltaan. Kuvaavaa on se, että nimenomaan Filbingerille esiteltiin Pekingin nähtävyyksien lisäksi maanalaisia väestönsuojia ja Pekingin sotilaspiirin joukko-osastoja. Tässä yhteydessä isännät korostivat jatkuvasti, että tällaisia ohjelmia he järjestävät vain "Kiinan ystäville".

Aasiassa Peking esiintyy "yhteisrintamassa" imperialismin kanssa USA:n sotilaallisen läsnäolon säilyttämiseksi Tyynellä merellä ja Intian valtamerellä ja amerikkalaisten sotatukikohtajärjestelmän lujittamiseksi esittäen syyksi Neuvostoliiton vaikutuksen laajentamisen estämisen. Samoin se esiintyy kollektiivista turvallisuutta vastaan. Peking yrittää saada Japanin tietyt piirit kieltäytymään keskinäisesti hyödyllisestä hyvien naapuruussuhteiden politiikasta Neuvostoliittoon nähden ja sysäämään Japanin Neuvostoliittoon nähden ankaran vastakkainolon tielle, käyttäen näissä tarkoituksissa hyväksi "pohjoisten alueiden" ja Kaukoidän merialueilla tapahtuvan kalastuksen ongelmia. Kiinalaisjohtajat esiintyvät jopa Japanin sotilaspotentiaalin uudelleen luomisen puolesta ja tällä tavoin Japanin militarismin elvyttämisen puolesta ilmoittamalla, että "Japanilla on oltava itsepuolustukseen välttämättömät aseet" ja kehottamalla japanilaisia taistelemaan Neuvostoliiton "hegemonismia" vastaan. [10]

Peking tukee tavallisesti yhdessä imperialistien kanssa taantumuksellisia järjestelmiä ja liittoja, joita vastaan kansalliset vapautusliikkeet taistelevat. Joka kerta kun on ollut kysymys vallankumouksen kohtalon ratkaisemisesta jossain maassa, Peking on asettunut jatkuvasti imperialismin, rasismin ja taantumuksen puolelle. Havainnollisena esimerkkinä on Pekingin suh-

[10] Kansan Päivälehti 11. tammikuuta 1977

tautuminen Bangladeshin, Chilen, Angolan ja Zairen tapahtumiin. Tosiasia on, että Peking on antanut ja antaa yhä yhdessä USA:n ja muiden NATO-maiden kanssa aineellista ja taloudellista tukea Chilen juntalle, tuki yhdessä Etelä-Afrikan tasavallan kanssa Angolan kansantasavaltaa vastaan toimineita terroristisia ryhmiä ja antaa Zairen viranomaisille "erikoisapua" taistelussa kapinallisia vastaan.

Samaan aikaan kun USA pyrkii sitoutumattomien maiden liikkeen imperialisminvastaisen luonteen heikentämiseen, Peking yrittää innokkaasti antaa tälle liikkeelle neuvostovastaisen suunnan.

Tosiasiat osoittavat selvästi, että kiinalaisjohto jatkaa neuvostovastaisuuden varjolla lähentymään kapitalistisiin maihin sotilaspoliittista yhteistyötä koskevissa kysymyksissä ja toteuttaessa yhteisiä toimia Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden rauhantahtoista ulkopolitiikkaa vastaan. Tietysti tässäkin voi huomata tiettyjä erimielisyyksiä sikäli, että kumpikaan osapuoli (länsivallat—Peking) ei tahtoisi vetää toisen puolesta kastanjoita tulesta. Länsi-Euroopan maat ja Japani eivät halua selvästi kärjistää suhteitaan Neuvostoliittoon Pekingin etujen vuoksi. Mutta ne ovat valmiita tiettyyn rajaan saakka edesauttamaan Kiinan sotateollisuuspotentiaalin kehittämistä laskelmoiden sen suuntautuvan Neuvostoliittoa vastaan. Peking puolestaan pitäen ohjeenaan kiinalaisten keisarien muinaista periaatetta "käyttää barbaareja barbaarien nujertamiseen" yrittää alistaa Länsi-Euroopan valtioiden toiminnan palvelemaan suurvaltatavoitteitaan ja -etujaan. Peking pyrkii jatkuvasti opettamaan näiden maiden johtajia, jakamaan heille neuvojaan ja ohjeitaan taistelukeinoiksi Neuvostoliittoa vastaan, joka kuvataan aina yhteiseksi pääviholliseksi.

Peking neuvoo USA:ta omaksumaan tiukan asenteen SALT-neuvotteluissa. Keskusteluissaan viime huhtikuussa Kiinassa vierailleen amerikkalaisen kongressivaltuuskunnan jäsenten kanssa kiinalaisjohtajat kehottivat USA:ta "toimimaan nopeasti ja päättäväisesti" Neuvostoliittoa vastaan.

Kiinan johtajat esiintyvät avoimesti uuden maailmansodan puolestapuhujina ja vastustavat siksi kaikkia toimenpiteitä aseidenriisunnan alalla. YK:n yleiskokouksen 31. täysistunnossa Kiinan valtuuskunta äänesti päätöslauselmaa vastaan, kun käsiteltiin yleismaailmallisen sopimuksen solmimista voiman käytön kieltämisestä kansainvälisissä suhteissa. Samoin se äänesti ydinasekokeiden täydellistä ja yleistä kieltämistä koskevaa päätöslauselmaa vastaan ja vastusti ehdottomasti YK:n yleiskokouksen aseidenriisuntakysymyksille omistettavaa erityiskokousta.

Peking ei pyri pelkästään aseidenriisunta-ajatuksen torpedoimiseen vaan yrittää myös "neuvostouhalla" keinotellen toteuttaa maan militarisointilinjaa, tehostaa ponnistelujaan ydin- ja ohjuspotentiaalin lisäämiseksi ja jatkaa ydinasekokeiluja. Samassa tarkoituksessa Peking ostaa sotatekniikkaa ja -kalustoa kapitalistisista maista.

Pelkästään voittoja havittelevia asekauppiaita ei tietenkään kiinnosta, missä tarkoituksissa ja ketä vastaan kiinalaisjohtajat voimistavat sotilasmahtiaan. Mutta Pekingin seikkauluhenkiset ja provokatoriset kehotukset uuteen maailmansotaan, voimaperäinen ideologinen ja käytännön valmistautuminen "sodan varalta" sekä hyökkäys- ja laajentumissuunnitelmat Mao Tse-tungin sotaisan ideologian hengessä saavat kaikki rauhantahtoiset ja edistykselliset voimat varuilleen.

Ihmetystä herättää, että eräät länsimaiden edustajat ovat siinä määrin lyhytnäköisiä ja antikommunististen ennakkoluulojen sokaisemia, etteivät he huomaa minkä valtavan vaaran maolaisten politiikka heidän omille kansoilleen aiheuttaa. Jokaiselle ennakkoluulottomalle ihmiselle on jo aikoja sitten selvinnyt, että "neuvostohegemoniaa" koskevan propagandan tarkoitus on puolustella Kiinan valtavia sotilasmenoja ja kääntää maailman kansalaispiirien huomio pois Pekingin laajentumissuunnitelmien toteuttamisen valmisteluista ennen kaikkea Tyynen valtameren ja Kaakkois-Aasian valtioiden osalta.

Luulisi olevan selvää, että Kiinan ydinohjusvarustelu jolle USA:n ja Saksan liittotasavallan sotateollisuuspiirit sekä eräät ranskalaiset, japanilaiset ja englantilaiset monopolit ovat antaneet siunauksensa, merkitsee uhkaa paitsi Neuvostoliitolle ja muille Kiinan naapurimaille, myös koko maailmanrauhalle.

Kaikesta päätellen eräät länsimaiset piirit eivät halua katsoa järkevästi tosiasioita silmiin vaan elättelevät harhakuvitelmia, että niiden onnistuu välttää Pekingin laajentumishalu kääntämällä se toiseen suuntaan. Ne unohtavat lähimenneisyyden antamat katkerat opetukset.

Neuvostoliiton rakentava politiikka

Kiinassa voimistuva neuvostovastainen kampanja on huomiota herättävä. Kiinan virallisten edustajien puheissa sekä hallituksen asiakirjoissa ja propagandassa vääristellään karkeasti Neuvostoliiton sisä- ja ulkopolitiikkaa, syydetään valheita ja esitetään loukkauksia neuvostokansaa ja sosialistista neuvostovaltiota kohtaan. Peking kehottaa neuvostoihmisiä "nousemaan kapinaan" valtio- ja yhteiskuntajärjestelmää vastaan, esittää luopioita tukevia lausuntoja ja yrittää kylvää eripuraisuutta neuvostokansan ja puolueen keskuuteen sekä Neuvostoliiton eri kansallisuuksien välille. Kiinan kansassa lietsotaan vihan tunteita Neuvostoliittoa kohtaan. Kiinan lehdistö, radio, TV ja kaikki joukkotiedotusvälineet syytävät päivästä toiseen likaryöppyjä neuvostokansan niskaan. Esim. kahdessa keskuslehdessä — Kansan Päivälehdessä ja Kwanming Jipaossa — julkaistaan kuukausittain noin 300 neuvostovastaista aineistoa, joille annetaan tilaa palstakaupalla. On vaikea löytää ainoatakaan Neuvostoliiton sisä- ja ulkopolitiikan alaa, jota vastaan ei Pekingissä olisi karkeasti hyökätty.

Neuvostoliittoa vastaan esitetään mitä kauheimpia syytöksiä. Kuluvan vuoden tammikuussa julkais-

tussa KKP:n keskuskomitean uutisessa, joka käsitteli Datsynin öljylaitosten kokemuksen tunnetuksitekemistä, väitetään esimerkiksi, että Neuvostoliitto on muka "siirtänyt miljoonia sotilaita Kiinan rajalle, hylkäämättä minuutiksikaan Kiinan orjuuttamisen ajatusta". Valtioneuvoston varapuheenjohtaja Li Hsien-nien, pelotteli viime huhtikuun lopulla "pohjoisesta uhkaavalla vaaralla" ja sanoi sodan puhkeavan ennemmin tai myöhemmin. Myös Maon surullisen kuuluisassa lausunnossaan Neuvostoliitolle esittämä "aluevaatimusluettelo" on edelleen kunniassa. Kiinalainen lehdistö toistaa jatkuvasti vanhaa valhetta "kiinalaista aluetta olevista" puolestatoista miljoonasta neliökilometristä, jotka muka "tsaarin Venäjä anasti arvottomien sopimusten perusteella".

Rikkoen neuvostovastaisuuden kaikki ennätykset kiinalainen propaganda päätyy mielettömyyteen syyttäen "neljän koplaa" liiallisesta pehmeydestä, melkeinpä sympatioista Neuvostoliittoa kohtaan ja väittää, että "neljän kopla eväsi artikkelit, joissa arvosteltiin neuvostorevisionismia antamatta julkaista niitä". [11]

Kuitenkin kaikki tietävät, miten valtavat määrät likaa ja panettelua kiinalainen propaganda, joka nykyisen tunnuksen mukaan oli täysin "neljän koplan" käsissä, Neuvostoliittoa vastaan syyti. Kiinan nykyjohdon mielestä tämä ei riitä. Ei ole sattumaa, että Pekingin viime kuukausien, neuvostovastaisille valheille ja panettelulle vetävät vertoja vain Tshian Kaishekin neuvostovastaisuuden kauden propaganda (1927—1929) ja hunveibinien hulinointi "kulttuurivallankumouksen" vuosina.

Kiinan viralliset edustajat yllyttävät avoimesti muita valtioita Neuvostoliittoa vastaan mm. sotilaallisesti ja kehottavat luomaan sotapesäkkeitä Eurooppaan, Aasiaan ja Afrikkaan, perustellen provokatorisia kehotuksiaan väitteillä uuden yleismaailmallisen konfliktin "väistämättömyydestä" ja jopa "hyödyllisyydestä", vaikka jokaiselle on selvää, että uusi maailmansota aiheuttaisi kaikille kansoille hirvittäviä uhreja. Kiinan viranomaisten puheet osoittavat kiistattomasti, että heidän päätehtävänään on kansainvälisen ilmapiirin myrkyttäminen ja jännityksen lieventymisen vaikeuttaminen.

Tuholaistoiminta sosialismia, rauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta vastaan ja siihen kytkeytyvä panettelun ja valheiden syytäminen Neuvostoliittoa vastaan osoittaa osaltaan Kiinan nykyisen politiikan laatijat imperialisminvastaisen taistelun etujen kanssa ristiriidassa olevan aggressiivisen poliittisen linjan innoittajiksi.

Kuten tunnettua, Neuvostoliitto ei ole koskaan ketään uhkaillut eikä uhkaile. Käyttäen toimintaohjeenaan NKP:n 25. edustajakokouksen viitoittamaa suuntaa NKP ja Neuvostohallitus toteuttavat lujasti ja johdonmukaisesti rauhan ja yhteistyön politiikkaa kaikkiin maihin nähden. Kiina ei ole tässä asiassa poikkeus. Neuvostoliitto lähtee sii-

---

[11] Kansan Päivälehti 11. tammikuuta 1977

tä, että sen suhteissa Kiinaan ei ole sellaisia kysymyksiä, joita ei voitaisi ratkaista molempien niin halutessa. Neuvostoliitto on tehnyt ja tekee kaikkensa, jotta nämä kaksi suurta kansaa voisivat elää ystävyydessä ja hyvän naapuruuden vallitessa. Neuvostoliitto ei ole esittänyt eikä esitä mitään vaatimuksia, jotka aiheuttaisivat Kiinan kansalle vahinkoa, ei taloudellisia eikä aluevaatimuksia. Neuvostoliitto toteuttaa johdonmukaisesti periaatteellista suuntaa neuvostoliittolais-kiinalaisten suhteiden normaalistamiseksi, mutta tämän prosessin menestys on tietenkin riippuvainen molemmista osapuolista.

Neuvostoliittolainen osapuoli on kuten tiedetään, usein osoittanut valmiutta laajentaa valtiollisia suhteita Kiinaan, ehdottanut ystävyysseurojen suhteiden palauttamista ennalleen, tiedeakatemioiden yhteistyön järjestämistä ja yhteyksiä terveydenhuollon alalla. Nämä aloitteet eivät ole kuitenkaan saaneet kiinalaisen osapuolen myönteistä vastaanottoa.

Neuvostoliitto on useasti ilmoittanut valmiutensa kehittää suhteita Kiinaan rauhanomaisen rinnakkainolon pohjalla tai laajemmallakin pohjalla. Kiinan hallitus on samoin ilmoittanut, että Kiinan ja Neuvostoliiton väliset väittelyt periaatteellisista kysymyksistä eivät saa muodostua esteeksi normaalien valtiollisten suhteiden kehittämiselle rauhanomaisen rinnakkainolon viiden periaatteen pohjalla. Kiinalainen osapuoli on osoittanut sanoissa tällaista valmiutta, mutta käytännössä omaksunut täysin päinvastaisen asenteen. Tässä kannattaa muistuttaa siitä, että aikana jolloin Kiinassa tuli valtaan uusi johto, Neuvostoliitossa asetuttiin pidättyväiselle kannalle ja lopetettiin useiksi kuukausiksi kriittisten artikkeleiden julkaiseminen. Peking sen sijaan ei pitänyt taukoa yhtään päivää. Se päinvastoin voimisti entisestään karkeita hyökkäyksiään Neuvostoliittoa vastaan. Ei todellakaan voida nimittää polemiikiksi, ''väittelyksi periaatteellisista kysymyksistä'' sitä, mitä Kiinan lehdistössä, radiossa ja TV:ssä Neuvostoliitosta kerrotaan. Tällainen toiminta ei missään tapauksessa edistä normaalin ilmapiirin luomista valtiollisiin suhteisiin.

Suhteissaan muihin valtioihin ja mm. Kiinaan Neuvostoliitto noudattaa horjumatta tasa-arvoisuuden, suvereenisuuden ja alueellisen koskemattomuuden kunnioittamisen, toisten sisäisiin asioihin sekaantumattomuuden ja voiman käytöstä pidättäytymisen periaatetta. Mutta Neuvostoliitto ei voi olla välinpitämätön sellaisia toimia kohtaan, jotka kajoavat ihmiskunnan ensimmäisen sosialistisen maan kunniaan ja arvoon, tulivat ne miltä taholta tahansa.

Neuvostoliitto ei anna kenellekään oikeutta loukata suvereenisen tasa-arvon ja sisäisiin asioihin sekaantumattomuuden periaatteita eikä oikeutta toimia neuvostokansan ja sosialistisen järjestelmän etuja vastaan. Neuvostoliitto on puolustanut ja tulee aina puolustamaan suvereenisia oikeuksiaan, arvoaan ja etujaan.

MEZHDUNARODNAJA ZHIZN
No 6, 1977

TOISTUVASTI ILMESTYVÄ
JOUKKOJULKAISU